

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **leśnictwo**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet
Warmińsko-Mazurski w Olsztynie**

Data przeprowadzenia wizytacji: **3-4 grudnia 2024 r.**

Warszawa, 2024

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	7
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	22
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	28
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	32
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	36
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	42
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	45
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	48
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	50

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. inż. Grażyna Jaworska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Mirela Tulik, członek PKA
2. dr hab. inż. Maciej Pach, ekspert PKA
3. Anna Bąkiewicz, ekspert PKA ds. pracodawców
4. Marcin Pioch, ekspert PKA ds. studenckich
5. mgr Łukasz Łukomski, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku leśnictwo prowadzonym na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie (dalej również: UWM) została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2024/2025. Wizytacja została zrealizowana zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej stacjonarnie z wykorzystaniem narzędzi komunikowania się na odległość. Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na powyższym kierunku.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni i Wydziału, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania: z zespołem przygotowującym raport samooceny, z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, z pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, nauczycielami akademickimi oraz studentami ocenianego kierunku. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitację zajęć oraz dokonano oceny bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski dotyczące oceny stopnia spełnienia poszczególnych kryteriów, o których przewodnicząca zespołu oraz eksperci poinformowali Władze Uczelni i Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	Leśnictwo	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{[1],[2]}	nauki leśne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	7 semestrów, 210 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ^[3] /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	6 miesięcy/960/32 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	gospodarka leśna	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	inżynier	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	210	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ^[4]	2611	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	114,5	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	140,8	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	ZO uważa, że jest 28,5 Uczelnia podaje 79,5	-

^[1]W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

^[2] Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

^[3] Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

^[4] Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Nazwa kierunku studiów	Leśnictwo	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^[1]	nauki leśne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	3 semestry, 90 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ^[2] /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	3 miesiące/480/16 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	nowe trendy w leśnictwie	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister inżynier	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	-	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ^[3]	976	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	47,6	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	52,9	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	ZO uważa, że jest 24,5 Uczelnia podaje 38,5	-

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ¹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Oferta dydaktyczna na kierunku leśnictwo obejmuje 7-semestralne studia inżynierskie pierwszego stopnia, prowadzone w formie stacjonarnej o profilu praktycznym, w specjalności gospodarka leśna. Studia te kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera. Uczelnia oferuje także 3-semestralne studia magisterskie drugiego stopnia, w zakresie *nowe trendy w leśnictwie* o profilu praktycznym. Studia drugiego stopnia kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego magistra inżyniera. Jednak ze względu na małą liczbę zainteresowanych kształceniem, w roku akademickim 2024/2025, nie zostały utworzone.

Koncepcja kształcenia, na powołanym w dniu 23 kwietnia 2010 roku kierunku leśnictwo, który wywodzi się z uznania wartości przyrodniczo-gospodarczej lasów rejonów Warmii i Mazur, jest zasadniczo zgodna z strategią Uczelni i misją Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na lata 2021-2030, co potwierdza załączona do Raportu samooceny Uchwała nr 47 Senatu UWM w Olsztynie, z dnia 29.01.2021 wraz ze Strategią rozwoju UWM w Olsztynie na lata 2021-2030. Jest zgodna z dziedziną nauk rolniczych, dyscypliną naukową - nauki leśne (100%) i profilem praktycznym. Wpisuje się w cele Strategii Rozwoju społeczno-gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego i jest zgodna z międzynarodowymi inicjatywami w strategii zrównoważonego zarządzania lasami.

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku, zarówno na pierwszym, jak i na drugim stopniu, który uruchomiono w styczniu 2022 roku, zakłada zapewnienie studentom dostępu do najnowszej wiedzy i technologii stosowanych w leśnictwie, prowadzenie badań naukowych oraz działalności wdrożeniowej, co leży u podstaw odpowiedzialnego zarządzania zasobami przyrodniczymi oraz działań adaptacyjnych i mitygacyjnych do zachodzących zmian klimatu. Szczególną rolę w obszarze koncepcji kształcenia odgrywa Wydziałowa Rada Edukacyjna, która m.in. proponuje/opiniuje zmiany w programie studiów. Ponadto, w proces opracowania i doskonalenia koncepcji kształcenia włączani są interesariusze zewnętrzni (absolwenci, członkowie Społecznej Rady Konsultacyjnej, jednostki naukowo-badawcze, podmioty gospodarcze, instytucje samorządowe, zakłady pracy) i wewnętrzni (oprócz Władz Wydziału, również kierownicy Katedr i koordynatorzy przedmiotów, pracownicy Wydziału, studenci, ośrodek dydaktyczno-doświadczalny), co daje możliwość aktualizacji treści nauczania i ich adekwatność do potrzeb sektora leśnego, z uwzględnieniem najnowszych wyników badań i innowacji technologicznych. Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie kształcenia został potwierdzony podczas spotkania zespołu wizytującego z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Koncepcja kształcenia na kierunku leśnictwo UWM opiera się na czterech kluczowych obszarach, w tym: ekologicznym, technologicznym, biznesowym oraz społecznym. Pracownicy badawczo-dydaktyczni realizujący zajęcia na ocenianym kierunku reprezentują dyscypliny naukowe: nauki leśne, rolnictwo i ogrodnictwo, inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka oraz nauki o Ziemi i środowisku. Prowadząc badania naukowe, w tym w projektach międzynarodowych, implementują uzyskane wyniki badań w treści nauczania, wzbogacając tym samym proces kształcenia.

Program studiów na ocenianym kierunku jest powiązany z działalnością gospodarczą. Pozwala to studentom na zdobycie wiedzy zarówno teoretycznej, jak i na kształcenie umiejętności praktycznych poprzez uczestnictwo w projektach zawodowych realizowanych przez doświadczonych praktyków z branży leśnej, co zostało potwierdzone podczas spotkania zespołu oceniającego ze studentami

kierunku leśnictwo podczas wizytacji. Wykreowanie takich warunków nauczania przyczynia się do zdobycia wykształcenia z kwalifikacjami inżynierskimi, które pozwalają na podjęcie pracy zgodnie z potrzebami regionu, kraju i konkurowanie na międzynarodowym rynku pracy. Można zatem założyć, że absolwenci ocenianego kierunku są przygotowani do pracy w jednostkach Lasów Państwowych, parkach narodowych i krajobrazowych, jednostkach samorządowych w wydziałach zajmujących się leśnictwem i ochroną przyrody, w oddziałach regionalnych i krajowych dyrekcji ochrony środowiska, a także w sektorze przemysłu leśnego. Absolwent studiów pierwszego stopnia jest bowiem przygotowany do: sporządzania i realizacji planów gospodarczych, ochronnych i finansowych; projektowania i realizacji inżynierskiego zagospodarowania lasu oraz prowadzenia nadzoru inżynierskiego nad wykonawstwem prac leśnych i doskonaleniem poziomu ich technizacji. Zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz posiada umiejętności posługiwania się językiem specjalistycznym z zakresu leśnictwa. Jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia. Natomiast absolwent studiów drugiego stopnia zna nowe technologie funkcjonujące w ramach leśnictwa. Posiada wiedzę dotyczącą roli lasów w ochronie klimatu, pochłanianiu dwutlenku węgla oraz w ochronie bioróżnorodności. Potrafi wykorzystywać siły przyrody w prowadzeniu gospodarki leśnej, zna zasady leśnictwa ekosystemowego i zbliżonego do natury. Jest świadomy roli lasów w krajobrazie. Rozumie potrzebę i posiada umiejętności związane z zatrzymywaniem wody w środowisku leśnym. Rozumie rolę literatury naukowej jako wiarygodnego źródła poszukiwania informacji dotyczących lasów i leśnictwa, a co za tym idzie jest w stanie wykorzystywać wzorce zagraniczne przy rozwiązywaniu problemów związanych z krajowym zarządzaniem zasobami leśnymi. Jest przygotowany do wykorzystywania funduszy unijnych i krajowych do celów leśnictwa i ochrony przyrody. Rozumie potrzebę komunikowania się ze społeczeństwem, potrafi rozwiązywać konflikty społeczne w zakresie leśnictwa i zasad prowadzenia gospodarki leśnej oraz współpracować z różnymi grupami interesariuszy, często reprezentującymi sprzeczne zapatrywania. Zna język obcy na poziomie biegłości B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz posiada umiejętności posługiwania się językiem specjalistycznym z zakresu leśnictwa. Przy tworzeniu programu kształcenia na kierunku leśnictwo kierowano się założeniami Polskiej Ramy Kwalifikacji. Program kształcenia na ocenianym kierunku jest uaktualniany, zarówno w zakresie merytorycznym, jak i praktycznym, w oparciu o wyniki aktualnie prowadzonych badań oraz wciąż rozwijane doświadczenie praktyczne kadry, wynikające z jej wieloletniej współpracy z podmiotami branży leśnej.

Kierunkowe efekty uczenia się, dla studiów pierwszego stopnia, nie są dostosowane do opisu 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji, bowiem nie uwzględniają zaawansowanej wiedzy z zakresu dyscypliny naukowej do której przyporządkowany jest kierunek. W kilku istotnych dla kierunku efektach uczenia się w zakresie wiedzy (np. KP6_WG2 - podstawowe produkty użytkowania lasu, ubocznego użytkowania lasu i gospodarki łowieckiej, KP6_WG3 - podstawowe zjawiska i procesy zachodzące w środowisku leśnym, KP6_WG4 - podstawowe parametry charakteryzujące środowisko leśne i drzewostan oraz metody ich monitoringu, KP6_WG8 - sposoby użytkowania lasu z głównym naciskiem na ochronę środowiska leśnego i BHP, KP6_WG10 - środowiskotwórczą i gospodarczą rolę lasu) założono ich podstawowy stopień realizacji, co zgodnie z aktem prawnym o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji nie pozwala na osiągnięcie 6 poziomu PRK (Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji). Podczas rozmowy zespołu oceniającego z Władzami Wydziału kwestia ta została podniesiona i szczegółowo omówiona.

Kierunkowe efekty uczenia się na studiach pierwszego i drugiego stopnia uwzględniają wszystkie kwalifikacje inżynierskie. Na studiach pierwszego stopnia zdefiniowano 15 efektów uczenia się

prowadzących do uzyskania kwalifikacji inżynierskich – 3 w kategorii wiedzy i 12 w kategorii umiejętności. Efekty inżynierskie uwzględniane są w treściach związanych z hodowlą lasu, urządzeniem lasu, ochroną i monitoringiem lasu, produkcją surowca drzewnego, teledetekcją lub innymi działaniami związanymi z leśnictwem. Należy zatem przyjąć, że stworzono właściwe warunki dla rozwoju kwalifikacji inżynierskich na ocenianym kierunku.

Kierunkowe efekty uczenia się dla studiów drugiego stopnia są zasadniczo zgodne z opisem efektów właściwych dla 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacyjnej. Liczba zdefiniowanych efektów uczenia się wynosi: 43, w tym: 16 z zakresu wiedzy, 17 z zakresu umiejętności i 10 z zakresu kompetencji społecznych; zaś w zakresie charakterystyk obejmujących kwalifikacji inżynierskie liczba ta wynosi 9, w tym: 2 w zakresie wiedzy i 7 w zakresie umiejętności.

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku uwzględniają zatem zdobywanie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz kwalifikacji inżynierskich, niezbędnych na rynku pracy i w działalności badawczej. Wykazują związek z koncepcją i celami kształcenia oraz aktualnym poziomem wiedzy i wyzwaniami stojącymi przed dyscypliną nauki leśnej. Np. na studiach drugiego stopnia kluczowy, kierunkowy efekt uczenia się KP7_WG1 – absolwent posiada dogłębną wiedzę z zakresu procesów ekologicznych, zarządzania zasobami leśnymi i ochrony bioróżnorodności powiązany jest z koncepcją kształcenia, bowiem wiedza ta jest podstawą do prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej i jest istotna w zarządzaniu zasobami leśnymi, co wskazuje na związek z aktualnym stanem wiedzy z zakresu dyscypliny nauki leśnej. Efekt uczenia się koresponduje też ze stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy. Programy studiów pierwszego i drugiego stopnia zawierają kierunkowe efekty uczenia się umożliwiające nabycie umiejętności posługiwania się językiem obcym odpowiednio na poziomie B2 na studiach pierwszego stopnia i B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia.

Efekty uczenia się dla poszczególnych zajęć zostały określone w taki sposób, aby były kwantyfikowalne i pozwalały na stworzenie systemu ich weryfikacji w formie wskazanej w modułach oraz możliwe do osiągnięcia w zdefiniowanym przez program studiów czasie. Do założonych efektów uczenia się dostosowane są cele oraz treści merytoryczne poszczególnych zajęć. Kierunkowe efekty uczenia się są realizowane w trakcie wielu zajęć, a także w czasie przygotowywania pracy dyplomowej i umożliwiają studentom zdobywanie zaawansowanej/pogłębionej wiedzy, aktualizowanej w oparciu o najnowsze osiągnięcia naukowe, korespondując z badaniami prowadzonymi na Wydziale. Należy zatem ocenić, że efekty uczenia się realne do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały. Pozwalają także na stworzenie prawidłowego systemu ich weryfikacji.

Podczas wizytacji, która poprzedziła bieżącą ocenę, w odniesieniu do stopnia spełnienia Kryterium 1, w raporcie z wizytacji zostały sformułowane zalecenia, które zostały uwzględnione przez Uczelnię i mają swoje odzwierciedlenia w aktualnym programie nauczania, a mianowicie dokonano modyfikacji sformułowań efektów uczenia się kierunku jak również poszczególnych zajęć w zakresie, wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, uwzględniając sugestie przedstawicieli branży leśnej w zakresie zarządzania projektami i rozwiązywaniem konfliktów w leśnictwie, co również potwierdzone zostało podczas spotkania z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Podjęto także aktywne działania na rzecz kreowania rozwoju dyscypliny nauki leśnej w UWM w Olsztynie, m.in. poprzez nawiązanie szerokiej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym także w zakresie prowadzonych badań naukowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kierunek leśnictwo na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie prezentuje zintegrowane podejście do kształcenia, które odpowiada na wyzwania współczesnego zarządzania zasobami leśnymi. Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni, mieszczą się w dyscyplinie nauki leśne (100%) i są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego. Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej, właściwej dla kierunku i są zorientowane na potrzeby zawodowego rynku pracy, między innymi dzięki współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. Cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy regionu Warmii i Mazur. Aktywność interesariuszy wewnętrznych (studentów i pracowników) jak i zewnętrznych jest widoczna w projektowaniu i doskonaleniu programu studiów. Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną nauki leśne. Kierunkowe efekty uczenia się, dla studiów pierwszego stopnia, nie są jednak dostosowane do opisu 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Dla studiów drugiego stopnia zostały zdefiniowane poprawnie, odpowiadają właściwemu – 7 poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacyjnej oraz profilowi praktycznemu. Pozwalają na utworzenie systemu weryfikacji wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych i kwalifikacji inżynierskich, osiąganych przez studenta. Uwzględniają komunikowanie się w języku obcym. Posiadają wyraźną specyfikę praktyczną, są zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie nauki leśne, jak również częściowo z zakresem działalności naukowej Uczelni. Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały. Pozwalają także na stworzenie systemu ich weryfikacji. Opis efektów uczenia się uwzględnia zakres efektów uczenia się prowadzących do uzyskania kwalifikacji inżynierskich.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Zaleca się dokonanie korekty sformułowań kierunkowych efektów uczenia się, które dla studiów pierwszego stopnia, nie są dostosowane do opisu 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. W obecnej formie, nie uwzględniają one zaawansowanej wiedzy, a jedynie, w większości z nich, wiedzę podstawową w zakresie dyscypliny, do której przypisany jest kierunek (np. KP6_WG2, KP6_WG3, KP6_WG4, KP6_WG8, KP6_WG10).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Program studiów, realizowany w kontakcie bezpośrednim na obu poziomach kształcenia, jest zgodny i powiązany z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie nauki leśnej i zorientowany na rozwijanie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, niezbędnych do efektywnego zarządzania zasobami leśnymi. Zapewnia sekwencję treści kształcenia realizowanych w ramach różnych zajęć, co umożliwia osiągnięcie założonych efektów uczenia się i racjonalnego obciążenia studentów zajęciami o różnej skali trudności (zajęcia z przedmiotów kierunkowych są poprzedzane przez zajęcia z przedmiotów podstawowych).

Treści programowe w ramach studiów pierwszego stopnia uwzględniają wszystkie tradycyjne treści niezbędne do wykonywania zawodu leśnika: produkcyjność lasu, ochrona lasu, użytkowanie lasu, hodowla lasu, typologia leśna, łowiectwo, systemy informacji przestrzennej, zarządzanie gospodarstwem leśnym. Obecność wśród kadry akademickiej osób z doświadczeniem praktycznym przyczynia się do implementacji aktualnego stanu praktyki w obszarach działalności zawodowej. Treści programowe są kompleksowe i specyficzne, a układ zajęć umożliwia nabycie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które pozwalają na realizację zajęć podstawowych, kierunkowych, zawodowych i ogólnych. W przypadku studiów pierwszego stopnia zajęcia kierunkowe pozwalają uzyskać wiedzę z zakresu gospodarki leśnej, a w przypadku studiów drugiego stopnia z zakresu nowoczesnych trendów pojawiających się w leśnictwie, np. związanych z mitygacją zmian klimatu, problematyką zarządzania zasobami przyrodniczymi, nowoczesnymi technologiami pozyskiwania drewna. Przygotowują studentów do pracy w różnych instytucjach związanych z gospodarką leśną czy ochroną przyrody lub pracy naukowej.

Realizacja celów i koncepcji kształcenia zakładająca zapewnienie studentom dostępu do najnowszej wiedzy i technologii stosowanych w leśnictwie, prowadzenie badań naukowych oraz działalności wdrożeniowej, co leży u podstaw odpowiedzialnego zarządzania zasobami przyrodniczymi oraz działań adaptacyjnych i mitygacyjnych do zachodzących zmian klimatu, uwidoczniła się w ofercie dydaktycznej studiów pierwszego i drugiego stopnia. Przedmioty kierunkowe np.: *systemy informacji przestrzennej, informatyka w leśnictwie, przedsiębiorczość w leśnictwie, nowoczesna ochrona przyrody w środowisku leśnym, rekultywacja i zagospodarowanie leśne terenów zdegradowanych, geodezja leśna z geomatyką, dendrologia, seminarium dyplomowe, praca dyplomowa, praktyka zawodowa* wspomagane zajęciami podstawowymi i z grupy nauk społecznych/humanistycznych, języka obcego i do wyboru gwarantują osiągnięcie efektów uczenia się i kwalifikacji praktycznych przez studentów studiów pierwszego stopnia. Na studiach drugiego stopnia cele i koncepcja kształcenia realizowane są poprzez włączenie do programu kształcenia takich zajęć jak np.: *leśnictwo ekosystemowe, trendy w ochronie przyrody, zaburzenia naturalne w leśnictwie, zarządzanie projektami, teledetekcja w leśnictwie, alternatywne korzystanie z obszarów leśnych, seminaria dyplomowe, praca dyplomowa, praktyka zawodowa*, przedmiotów z grupy nauk społecznych/humanistycznych i języka obcego.

Zajęciom z grupy nauk społecznych/humanistycznych na studiach pierwszego stopnia przypisano 14,5 pkt. ECTS, a na studiach drugiego stopnia 7 pkt. ECTS, co spełnia wymóg stawiany przez Ustawę.

Za właściwe uznaje się włączenie w program kształcenia na studiach pierwszego stopnia zajęć *genetyka z biotechnologią*, których treści m.in. dotyczą programu selekcji i zachowania leśnych zasobów genowych drzew oraz metody zachowania bioróżnorodności na poziomie genetycznym, zaś na

studiach drugiego stopnia w ramach zajęć *ekosystemowa ochrona lasu*, metod diagnostyki klasycznej i molekularnej do rozpoznawania patogenów, szkodników, chwastów oraz symptomów chorób i uszkodzeń drzew czy też treści związanych ze śladem węglowym i rolą drzew w łagodzeniu zmian klimatu. Szkoda, że te ostatnie treści realizowane są głównie w ramach zajęć do wyboru *forest management for society*.

Na ocenianym kierunku leśnictwo treści programowe zapewniające osiągnięcie kompetencji inżynierskich realizowane są w szerokiej grupie zajęć m.in. *hodowla lasu 1 i 2, ekologiczne podstawy hodowli lasu, maszynoznawstwo leśne, inżynieria leśna, uboczne użytkowanie lasu, transport leśny, geodezja leśna z geomatyką, technologie informacyjne, systemy informacji przestrzennej, informatyka w leśnictwie, użytkowanie lasu, nasiennictwo i szkółkarstwo leśne, praktyka zawodowa*.

Łączny wymiar godzinowy zajęć dydaktycznych na studiach pierwszego stopnia wynosi 3571 godzin, w tym 941 godzin wykładów, 1670 godzin ćwiczeń i 960 godzin praktyk. Zajęcia, podczas których kształtowane są umiejętności praktyczne stanowią 73,6% liczby godzin przewidzianych w programie studiów. W raporcie samooceny podano, iż liczba punktów ECTS przyporządkowanych do zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich wynosi 114,5 (54,5%). Analizując szczegółowo nakłady pracy w ramach poszczególnych zajęć zwraca uwagę nadmierna liczba godzin zaplanowana dla *ekologii* (45 h i 3,5 ECTS), *meteorologii i klimatologii leśnej* (45 h, 3 ECTS) oraz *gleboznawstwa i mikrobiologii leśnej I i II* (łącznie 105 h i 6 ECTS), a z kolei zbyt mała dla *maszynoznawstwa leśnego* (30 h i 2 ECTS). Przedmiotom do wyboru przypisano 79,5 (37,9%) punktów ECTS, a zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne, które prowadzone są w formie m.in. ćwiczeń terenowych, laboratoryjnych, komputerowych, projektowych, praktycznych – 140,8 (67,1%) punktów ECTS. Wśród zajęć do wyboru znalazły się takie jak m.in. *praktyka zawodowa, seminarium dyplomowe oraz praca dyplomowa*. Przypisanie tym zajęciom rangi przedmiotów do wyboru nie jest właściwe, zwłaszcza na kierunku o praktycznym profilu kształcenia. Są to bowiem zajęcia integralnie związane z kształceniem, zwłaszcza *praktyka dyplomowa* (32 pkt. ECTS), podczas której studenci osiągają zdefiniowane dla kierunku efekty uczenia się i kwalifikacje inżynierskie. Dodatkowo, dla każdego z wymienionych zajęć opracowano tylko jeden sylabus, na podstawie którego nie można wnioskować, na czym polega wybór dokonywany przez studenta. Oznacza to, że zmiana rangi wskazanych zajęć z fakultatywnych na obligatoryjne uniemożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby pkt. ECTS, koniecznej do ukończenia studiów (po odjęciu pkt. ECTS przypisanych *seminarium* – 4, *praktyce zawodowej* – 32 i *pracy dyplomowej* – 15, przedmiotom do wyboru przypisane będzie 13,6% pkt. ECTS). Oznacza to, że program kształcenia na studiach pierwszego stopnia powinien ulec przebudowie celem spełnienia ustawowych wymogów, co do wskaźników związanych z wymiarem zajęć do wyboru.

W programie studiów drugiego stopnia zaplanowano 391 godzin wykładów, 585 godzin ćwiczeń i 480 godzin praktyk. Zajęcia, podczas których kształtowane są umiejętności praktyczne stanowią 73% liczby godzin przewidzianych w programie studiów. Liczba punktów ECTS przyporządkowanych do zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich wynosi 47,6 (52,8%). Przedmiotom do wyboru przypisano 38,5 pkt. ECTS (42,8%), zaś zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne (m.in. ćwiczenia terenowe, projektowe, komputerowe, praktyczne) – 52,9 (58,8%) punktów ECTS. W randze zajęć fakultatywnych znalazły się „przedmioty do wyboru” oraz *seminarium dyplomowe i praca dyplomowa*. *Praktyka zawodowa* na studiach drugiego stopnia ma rangę zajęć obowiązkowych. Niemniej jednak usunięcie *seminarium dyplomowego I i II*, któremu łącznie przypisano 6 pkt. ECTS oraz *pracy dyplomowej* z 8 pkt. ECTS z puli zajęć fakultatywnych spowoduje, że zajęciom do wyboru przypisane będzie 24,5 pkt. ECTS, co stanowi 27,2% pkt. ECTS. Oznacza to, że również w przypadku

studiów drugiego stopnia konieczna jest modyfikacja programu kształcenia tak, by wskaźniki opisujące program studiów spełniały wymogi nałożone przez Ustawę.

Ponadto, wśród zajęć realizowanych podczas studiów drugiego stopnia nie zaplanowano żadnych obowiązkowych zajęć prowadzonych w języku obcym. W programie studiów, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia grupę treści „inne” stanowią te same zajęcia (*bezpieczeństwo i higiena pracy, etykieta, ergonomia, ochrona własności intelektualnej, informacja patentowa*), których cel kształcenia, treści merytoryczne, jak i efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych są tożsame (zał. nr 2, katalog Program studiów). Zróżnicowane efektów uczenia się w odniesieniu do tych zajęć można dopiero znaleźć w załączonych sylabusach. Ponadto, wśród sylabusów, które udostępniono zespołowi oceniającym – jako załączniki do raportu samooceny, nie znalaziono tych dotyczących języków obcych (1-4), natomiast w programie studiów dla języków obcych, realizowanych na różnych semestrach, cel kształcenia, treści merytoryczne efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych są tożsame. Nie uwzględniają progresu wiedzy na kolejnych semestrach studiów. Nie dołączono także sylabusów dla *praktyk zawodowych*. Wątpliwości budzi konstrukcja grupy przedmiotów fakultatywnych zarówno na studiach pierwszego i drugiego stopnia, wśród których znalazły się przedmioty anglojęzyczne (*timber – an ecological raw material, forest management for society*) bez alternatywnych, prowadzonych w innym języku obcym. Trudno zatem tym zajęciom przyznać kategorię zajęć do wyboru. Dla *timber-an ecological raw material* nie podano w sylabusie pozycji literatury podstawowej, jedynie jedną literatury uzupełniającą. Również karta *hydrologia leśna* nie zawiera informacji o literaturze uzupełniającą, a jedynie 2 pozycje literatury podstawowej. Wśród kart przedmiotów realizowanych na semestrze 1 studiów znalazły się zajęcia *zakładanie własnego przedsiębiorstwa*, których nie obejmuje program kształcenia na ocenianym kierunku. Ponadto, treści wykładów niektórych zajęć są zbieżne. Np. w ramach treści wykładowych z *botaniki leśnej II* realizowany jest temat pt. „Przegląd systematyczny krajowych gatunków drzew i krzewów”. Tematyka ta prezentowana jest również podczas zajęć z *dendrologii* – w ramach wykładu „Systematyka roślin drzewiastych”. Dodatkowo kilka modułów zajęć wymaga uaktualnienia pozycji literatury (*m.in. inżynieria leśna* zawiera tylko literaturę obowiązkową - 4 pozycje z lat 1994, 1998, 2004 i 2020; *informatyka w leśnictwie* - brak zarówno pozycji literatury podstawowej, jak i uzupełniającej; *geodezja leśna z geomatyką* - literatura podstawowa z lat: 1991, 1978, 1999, brak literatury uzupełniającej; *nauka o surowcu drzewnym* – literatura podstawowa z lat: 1974, 1958, 1995, 1961, 2011; *produkcyjność lasu* – literatura podstawowa z lat: 1973, 1974, 2004, 2012, brak literatury uzupełniającej; *użytkowanie lasu* - literatura podstawowa z lat 1997, 1999, 2010, nowsze pozycje w literaturze uzupełniającej; *znaczenie zadrzewień w krajobrazie* – literatura podstawowa z lat 1997, 2002).

W przypadku studiów drugiego stopnia w katalogu przedmiotów wydziałowych dwukrotnie załączono zajęcia *bioindykacja środowiska leśnego*, z tym, że drugi raz został on opisany (plik) jako PRACOWNIADYPL2023L. Zgodnie z programem studiów, celem *pracowni dyplomowej* jest przygotowanie studenta do samodzielnego wykonania pracy dyplomowej zaś celem kształcenia *bioindykacja środowiska leśnego* jest poznanie możliwości i sposobów wykorzystania struktur biologicznych w ocenie stanu leśnego środowiska przyrodniczego. Plik będący opisem zajęć *praca dyplomowa* załączono w katalogu o nazwie „III sem”, niestety sylabus zajęć nie zawiera informacji o literaturze podstawowej i obowiązkowej. Ponadto, nie załączono sylabusu *warsztaty specjalistyczne z języka obcego*.

Powyżej podano tylko kilka przykładów uchybień i nieprawidłowości w programie kształcenia zaś rzetelność przygotowanego do oceny materiału budzi niepokój w zakresie sprawnego działania wydziałowych ciał odpowiedzialnych za doskonalenie jakości kształcenia.

Kształcenie na ocenianym kierunku odbywa się z wykorzystaniem standardowych metod tj. metod nauczania teoretycznego i praktycznego. Wśród metod podawczych dominuje wykład, w tym wykład informacyjny i konwersatoryjny z wykorzystaniem środków multimedialnych. Istotne w przypadku kierunku o profilu praktycznym umiejętności studenci nabywają podczas zajęć laboratoryjnych (np. *botanika leśna, fizjologia roślin drzewiastych*), projektowych (*hodowla lasu, typologia leśna*), komputerowych (np. *statystyka, SILP*), terenowych (np. *uboczne użytkowanie lasu, łowiectwo*) oraz w trakcie praktyki zawodowej. Umiejętności badawcze kształtowane są podczas zajęć laboratoryjnych, seminarium dyplomowego. Ćwiczenia audytoryjne i laboratoryjne z wykorzystaniem okazów demonstracyjnych, preparatów, pokazu działania sprzętu i aparatury badawczej są ważnym uzupełnieniem zajęć praktycznych. Znaczącą rolę na kierunku odgrywają ćwiczenia terenowe, które zaplanowano we wszystkich istotnych dla kierunku zajęciach. Zajęcia, na których studenci osiągają efekty uczenia się prowadzące do uzyskania kwalifikacji inżynierskich, realizowane są w formie wykładów oraz ćwiczeń kameralnych i terenowych, np.: wykonywanie projektów samodzielnie lub zespołowo, na które składają się planowanie, wykonanie i weryfikacja, co służy uzyskaniu i utrwaleniu umiejętności praktycznych. Natomiast nie podano jednoznacznych informacji o wykorzystaniu AI w procesie nauczania, chociaż tematyka dotycząca wykorzystanie AI została poruszona podczas spotkania zespołu oceniającego z kadrą akademicką. Stosowane metody kształcenia są wykorzystywane w sposób właściwy stymulując studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się, zapewniając możliwość osiągnięcia zdefiniowanych efektów uczenia się. Np. podczas zajęć *użytkowanie lasu* (studia pierwszego stopnia) treści nauczania realizowane są z wykorzystaniem metod podawczych, głównie opartych na słowie (wykład, częściowo seminarium), metod opartych na obserwacji i na praktycznej działalności studentów (ćwiczenia terenowe), co pozwala na osiągnięcie następujących efektów uczenia się: InzP6S_WG2, KP6_WK4, KP6_WG3, KP6_WG11, InzP6S_WG1, KP6_WG4, KP6WG_5, KP6WG_8, InzP6S_UW11, KP6_UK1, KP6UK2, KP6_UW4, KP6_UW7, InzP6S_UW5, KP6_KO2, KP6_KO3, KP6_KO4. Dobór metod i form kształcenia przygotowuje studentów do działalności w obszarach zawodowego rynku pracy.

Z uwagi na brak sylabusów języków obcych nie można w pełni przyjąć, iż student opanuje język co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia oraz B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia. Jednocześnie na podstawie zaplanowanego w programie studiów wymiaru godzin przeznaczonych na realizację zajęć z języków obcych na studiach pierwszego i drugiego stopnia, jak również zatwierdzonych uchwałą Senatu programów studiów, w których wyszczególnia się w sposób ogólny treści kształcenia realizowane w trakcie kursów z języków obcych należy przypuszczać, że student studiów pierwszego stopnia osiąga odpowiedni dla poziomu kształcenia stopień znajomości języka obcego (B2). W przypadku studentów studiów drugiego stopnia nie można jednoznacznie stwierdzić, czy zapozna się z językiem specjalistycznym. Zatem na studiach drugiego stopnia rekomenduje się wprowadzenie jako obowiązkowych zajęć w języku obcym nowożytnym.

Metody i techniki kształcenia na odległość są wykorzystywane pomocniczo, służą zwykle do przesyłania materiałów dydaktycznych studentom czy konsultacji.

Metody i formy kształcenia są dostosowane do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów. Proces kształcenia na ocenianym kierunku w dużej mierze umożliwia studentom kreowanie własnej ścieżki edukacyjnej (np. poprzez możliwość korzystania z programów mobilności oraz udział w

aktywnościach projektów dydaktycznych POWER.03.05.00-00-Z310/17, czy POWER.03.05.00-00-Z201/18).

Realizacja programu nauczania dostosowana jest także do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. W tym zakresie zostało to szczegółowo opisane w Regulaminie studiów usankcjonowanym Uchwałą nr 528 Senatu UWM z dnia 25 czerwca 2019 r. ze zm. (zał. 2.10, 2.11, 2.12). W & 18, pkt. 8 Regulaminu znajduje się zapis, iż student z niepełnosprawnością w uzasadnionych przypadkach, może ubiegać się o dostosowanie realizacji zajęć do indywidualnych potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności, w szczególności do:

- 1) otrzymywania w formie pisemnej (drukowanej lub elektronicznej) materiałów dydaktycznych od prowadzącego zajęcia,
- 2) nagrywania przebiegu zajęć na urządzenia rejestrujące dźwięk,
- 3) korzystania ze specjalistycznego sprzętu umożliwiającego lub ułatwiającego kształcenie (m.in. lupy, powiększalniki, notesy brajlowskie, specjalistyczne programy komputerowe),
- 4) zmiany formy zaliczeń z pisemnych na ustne lub z ustnych na pisemne,
- 5) wydłużenia czasu zaliczenia,
- 6) inne, wynikające z rodzaju niepełnosprawności studenta.

Do organizacji i prowadzenia działań, których celem jest zapewnienie równych szans na Wydziale został powołany Wydziałowy opiekun z niepełnosprawnością na kadencję 2024-2028.

Celem praktyk zawodowych na ocenianym kierunku jest zapoznanie studentów z praktycznymi aspektami funkcjonowania różnych działów związanych z gospodarką leśną, będących przedmiotem studiów. W szczególności, praktyki na studiach pierwszego stopnia mają za zadanie praktyczne przygotowanie do pracy w leśnictwie, nadleśnictwie i usługach branży leśnej. W programie studiów pierwszego stopnia dla praktyk zawodowych określono następujące efekty uczenia się: W1 (zna i rozumie): tematykę zakładania i prowadzenia upraw leśnych oraz użytkowania lasu i jego ochrony, podstawowe parametry charakteryzujące środowisko leśne i drzewostan oraz metody ich monitoringu; U1 (potrafi): zastosować typowe techniki do prowadzenia upraw leśnych i je optymalizować, zapobiegać i przeciwdziałać podstawowym zagrożeniom zbiorowisk leśnych wykonując działania z wykorzystaniem metod stosowanych w ochronie lasu; K1 (jest gotów do): identyfikacji podstawowych zagrożeń zbiorowisk leśnych oraz wykonania odpowiednich zabiegów w ekosystemie leśnym, wzięcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje w dziedzinie zagospodarowania, ochrony i użytkowania lasu oraz potrafi przewidzieć ich skutki. W wytycznych dla praktyk zawodowych określono szczegółowo zadania, które powinien wykonać student wraz z treściami, które powinien zrealizować, odrębnie dla studiów pierwszego i drugiego stopnia. I tak, treści merytoryczne dla praktyk na studiach pierwszego stopnia obejmują czynny udział w pracach poszczególnych działów (struktur leśnych), również oceny stanu sanitarnego lasu oraz metod zwalczania chorób i szkodników drzew, pozyskiwania drewna (ścinka, zrywka i wywóz drewna) oraz runa leśnego (owoców, grzybów, ziół) oraz pożarowej ochrony lasu, turystycznego zagospodarowania oraz ochrony zasobów leśnych i zanikającej roślinności. Uwzględniono również prace administracyjne i ogólnogospodarcze. Efekty uczenia się dla praktyk na studiach pierwszego stopnia odniesiono tylko do 3 efektów kierunkowych: KP6_WG11 (zna i rozumie metody zagospodarowania lasu ze szczególnym naciskiem na wykorzystanie naturalnych procesów), KP6_UU1 (potrafi systematycznie poszerzać swoją wiedzę i doskonalić swoje umiejętności), KP6_KO4 (jest gotów do prezentowania perspektywicznego i przedsiębiorczego myślenia w kontekście wykorzystania zdobytych informacji i umiejętności w działaniach związanych z przyszłą pracą zawodową). Wziąwszy pod uwagę zakres tematyczny praktyki oraz jej wymiar czasowy nie wydaje się zasadne pomijanie szeregu ważnych efektów kierunkowych jako realizowanych na praktykach

zawodowych, przede wszystkim tych związanych z aktywnością zawodową, np. KP6_KO3: absolwent jest gotów do odpowiedzialności za bezpieczeństwo pracy własnej i innych oraz powierzony sprzęt podczas prac, jak również takich efektów jak np. KP6_UW3: (student potrafi) zapobiegać i przeciwdziałać podstawowym zagrożeniom zbiorowisk leśnych wykonując działania z wykorzystaniem metod stosowanych w ochronie lasu; KP6_UW7: (student potrafi) dokonywać pomiaru podstawowych parametrów charakteryzujących drzewostany i środowisko leśne). W związku z powyższym rekomenduje się uwzględnienie w odwołaniach efektów modułowych wszystkich istotnych efektów kierunkowych, rzeczywiście realizowanych w trakcie praktyk zawodowych.

Dla praktyk na studiach drugiego stopnia przewidziano następujące efekty uczenia się: W1: Student zna i rozumie specyfikę prowadzenia gospodarki leśnej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe, lasach niepaństwowych oraz parkach narodowych; zasady funkcjonowania sektora usług leśnych i realizacji prac z zakresu gospodarki leśnej wykonywanych na zlecenie Lasów Państwowych, innych organizacji związanych z leśnictwem w tym: biur zarządzania lasu, dyrekcji ochrony środowiska, organizacji ekologicznych, instytucji samorządowych i rządowych; oczekiwania społeczne artykułowane wobec leśnictwa; U1: Potrafi zastosować w praktyce zasady prowadzenia gospodarki leśnej w kontekście zarządzania i administrowania (Lasy Państwowe) jak i realizacji prac (sektor usług leśnych); oceniać wpływ gospodarki leśnej na kwestie związane z ochroną przyrody z uwzględnieniem wszystkich interesariuszy zaangażowanych w gospodarkę leśną; K1: Student jest gotów do odpowiedzialnego podejmowania decyzji w prowadzeniu gospodarki leśnej oraz do przewidywania ich skutków; negocjacji i dyskusji oraz merytorycznego argumentowania stanowiska w kontaktach społecznych oraz w sytuacjach konfliktowych; prezentowania opinii odnośnie szeroko rozumianego leśnictwa w oparciu o sprawdzone źródła naukowe oraz komunikowania się z otoczeniem społecznym i gospodarczym leśnictwa. Ponieważ złożony charakter efektów modułowych może utrudniać ich weryfikację rekomenduje się zmianę konstrukcji efektów uczenia się przypisanych do praktyk na drugim stopniu studiów, tak by miały one charakter homogeniczny.

W przypadku praktyk na studiach drugiego stopnia studenci drugiego stopnia odbywają praktykę realizując program zgodny z tematyką pracy dyplomowej. Program praktyki oraz jej harmonogram przygotowujący jest z opiekunem naukowym pracy dyplomowej. Opiekun pracy dyplomowej zatwierdza i rozlicza przedstawiony przez studenta program i harmonogram praktyki, który staje się podstawą do zaliczenia praktyki dyplomowej. Efekty modułowe dla praktyk na studiach drugiego stopnia przypisano do wszystkich, ponad 40-tu efektów kierunkowych. Tymczasem ani efekty modułowe ani treści przypisane praktykom nie odnoszą się do wszystkich efektów kierunkowych. Również wymiar praktyk nie daje możliwości uwzględnienia wszystkich efektów kierunkowych w działaniach realizowanych w trakcie praktyk. W związku z powyższym rekomenduje się ograniczenie efektów kierunkowych, do których odniesiono efekty modułowe dla praktyk na drugim stopniu studiów tylko do tych, których realizacja jest zasadna i możliwa w wyznaczonych czasie trwania praktyki i przy określonych treściach modułowych.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć, z zastrzeżeniami przedstawionymi powyżej, jako uzasadnienie rekomendacji. Treści programowe określone dla praktyk umożliwiają osiągnięcie przez studentów modułowych efektów uczenia się.

W programie studiów pierwszego stopnia zaplanowano 960 godz., 6 miesięcy, 24 tygodnie, 32 pkt. ECTS do zrealizowania w 6 semestrze studiów oraz w okresie letniej przerwy wakacyjnej. Dla studiów drugiego stopnia przewidziano praktykę w wymiarze 480 godzin, 3 miesiące, 12 tygodni, 16 pkt. ECTS, przypisaną do I semestru studiów. Praktyka powinna być realizowana w podmiotach związanych z

gospodarką leśną. Wymiar praktyk, przyporządkowana im liczba punktów ECTS, dobór miejsc odbywania praktyk oraz umiejscowienie praktyk w planie studiów umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Warunkiem zaliczenia praktyk jest odbycie praktyki w obowiązującym wymiarze oraz zrealizowanie treści programowych, złożenie wypełnionego i potwierdzonego przez przedstawiciela zakładu dziennika praktyk oraz zaświadczeń o odbyciu praktyki, opracowanie sprawozdania z realizacji praktyki, wypełnienie ankiety studenta, złożenie ankiety wypełnionej przez pracodawcę oraz przystąpienie do zaliczenia praktyki i uzyskanie pozytywnej oceny. Rozliczenia praktyki i wpisu zaliczenia praktyki dokonuje kierownik ODD lub samodzielny pracownik Wydziału wskazany przez Dziekana. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

Studenci dokumentują wykonywane na praktyce czynności zapisami w dzienniku praktyki oraz zbierają materiały i dane o zakładzie, które służą do opracowania sprawozdania z praktyki. Sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Ośrodek Dydaktyczno-Doświadczalny organizuje praktyki, uczestniczy w nadzorowaniu planu praktyk i ocenia przebieg praktyk zawodowych. Kierownik ODD utrzymuje stały kontakt z zakładowymi opiekunami praktyk oraz wizytuje miejsca ich odbywania. Pracownicy ODD odpowiedzialni za realizację praktyki monitorują jej przebieg poprzez kontakt osobisty, telefoniczny lub drogą elektroniczną z poszczególnymi studentami oraz współpracują z opiekunami zakładowymi praktyki w zakresie poprawnego jej przebiegu. Na ocenianym kierunku określono zasady współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk i sposoby komunikowania się. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk oraz ich liczba umożliwiają prawidłową realizację praktyk.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte zasady: Zarządzenia nr 54/2021 i 98/2023 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Wydziałowy Regulamin Praktyk, wytyczne do organizacji praktyk, wydziałowe procedury dot. zasad postępowania w zakresie realizacji praktyk studenckich. Przygotowania do praktyki są realizowane zgodnie z przyjętym i zaakceptowanym przez studentów harmonogramem, w którym zawarte są poszczególne etapy praktyki wraz z terminami ich realizacji. Praktyka realizowana jest na podstawie zawartej dwustronnej umowy między uczelnią a zakładem/institucją, w której student odbywa praktykę.

Na ocenianym kierunku wskazano osoby, które odpowiadają za organizację i nadzór nad praktykami. Dziekan/ Prodziekan ds. studenckich nadzoruje proces realizacji praktyk. Ośrodek Dydaktyczno-Doświadczalny (ODD) – kierownik ODD odpowiada za realizację praktyk studenckich na Wydziale Rolnictwa i Leśnictwa. Do zadań Ośrodka należy przedstawienie szczegółowych zasad odbywania, przebiegu, realizacji i zaliczania praktyki oraz organizacja i monitoring przebiegu praktyk, a także dokonanie rozliczenia praktyki. W zakładach pracy stały nadzór nad praktykantami sprawują opiekunowie zakładowi.

Studenci odbywają praktyki najczęściej w obiektach Lasów Państwowych, parkach narodowych i krajobrazowych, jednostkach związanych z leśnictwem w organach administracji samorządowej, również w zakładach gospodarki leśnej i przedsiębiorstwach zajmujących się zaopatrzeniem leśnictwa i dystrybucją produktów leśnych. Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia

się oraz prawidłową realizację praktyk. Studenci mają możliwość odbycia praktyki zawodowej w ramach programu Erasmus+. Z takiej formy realizacji praktyk zawodowych ostatnim roku akademickim skorzystało 15 studentów leśnictwa.

Kryteria, które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, zostały określone na poziomie Uczelni i doprecyzowane na poziomie Wydziału i są wykorzystywane do weryfikacji przydatności określonych zakładów do realizacji praktyk i osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Reguły zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta szereg czynności mających na celu możliwość osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do praktyk w danym miejscu i obejmują wizytacje na miejscu, rozmowy telefoniczne, kwerendę internetową i konsultacje z pracownikami prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku. Uczelnia dysponuje listą miejsc praktyk dostępnych dla studentów. Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, a w przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki, osoba sprawująca nadzór nad praktykami zatwierdza to miejsce w oparciu o z góry określone i formalnie przyjęte kryteria jakościowe.

Na Wydziale w 2014 roku zastał powołany Zespół ds. Potwierdzenia efektów kształcenia zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego. Na ocenianym kierunku nie było przypadku, aby student ubiegał się na etapie rekrutacji o uznanie efektów uczenia się przypisanych do praktyki zawodowej na podstawie aktywności poza uczelnią.

Reguły przeprowadzania hospitacji praktyk na ocenianym kierunku określono w procedurze prowadzenia i dokumentacji hospitacji zajęć dydaktycznych. Zazwyczaj hospitacje przeprowadzone są losowo, raz w ciągu trwania praktyki kierunkowej. Hospitacje polegają przede wszystkim na weryfikacji zgodności prac wykonywanych przez studenta ze złożoną deklaracją. Kontrola w jednostce, w której realizowana jest praktyka polega na rozmowie z kierownikiem jednostki i opiekunem zakładowym, telefonicznie lub bezpośrednio w miejscu realizacji praktyki. Z wizytacji praktyk sporządzany jest protokół. Studenci będący na praktyce mają kontakt telefoniczny i mailowy z uczelnianym opiekunem praktyk i mogą zgłaszać na bieżąco swe uwagi odnośnie przebiegu praktyk. Zadania opiekunów praktyk w miejscu ich odbywania zostały określone w wydziałowym regulaminie praktyk. Regułą jest, że opiekunami są pracownicy z długoletnim stażem pracy, dysponujący wiedzą niezbędną, aby właściwie nadzorować prace praktykanta.

Zasady związane z procesem odbywania praktyk dostępne są na stronie internetowej Wydziału. Z półrocznym wyprzedzeniem studenci zostają zapoznani z zasadami odbywania i programem praktyk, listą dostępnych miejsc praktyk oraz kryteriami doboru miejsca odbywania praktyki. Na pierwszym spotkaniu każdy student otrzymuje pisemną informację dotyczącą zasad odbywania praktyki, ramowy program praktyki oraz blankiet deklaracji, na którym może zaproponować miejsce odbywania praktyki. Ocena realizacji praktyk polega na analizie informacji zawartych w sprawozdaniach, dzienniczkach praktyk, zaświadczeniach od pracodawcy o zrealizowanej praktyce, ankietach wypełnionych przez pracodawcę i studentów, hospitacjach i rozmowach ze studentami na egzaminach z praktyk, jak również danych pozyskanych od pracodawców przy okazji różnych spotkań organizowanych w Jednostce. W szczególności, ewaluacja praktyk zawodowych była jednym z czynników, które skłoniły Jednostkę do przejścia z profilu ogólnoakademickiego na praktyczny na ocenianym kierunku. Sprawozdanie z praktyk jest uwzględniane w corocznym raporcie o jakości kształcenia i jest wykorzystane dla doskonalenia kształcenia na ocenianym kierunku.

Jednostka prowadząca oceniany kierunek zbiera i przetwarza dane odnośnie efektywności praktyk i uwzględnia je wprowadzając zmiany w programie kształcenia. Różnicowanie podmiotów, w których studenci mogą odbywać praktyki: nadleśnictwa, parki narodowe, firmy zajmujące się przemysłem

leśnym oraz organizacje zajmujące się ochroną przyrody, pozwala studentom zdobywać doświadczenie w różnych aspektach leśnictwa, od zarządzania zasobami leśnymi po pracę w organizacjach ekologicznych. Opiekunowie praktyk regularnie przekazują informacje dotyczące obszarów do poprawy w programie praktyk. Istotne jest tu utrzymywanie stałej komunikacji z opiekunami praktyk, aby monitorować zmieniające się potrzeby i dostosowywać programy praktyk do wymagań otoczenia zawodowego, jak również synteza sugestii opiekunów praktyk w procesie modyfikacji treści programowych, co pozwala na bieżąco uwzględniać praktyczne aspekty wykonywanej pracy w różnych środowiskach leśnych. W powiązaniu z monitorowaniem skuteczności wprowadzanych zmian i analizowaniem wyników kształcenia na podstawie ocen i opinii pracodawców, którzy współpracują z uczelnią w ramach praktyk oraz zbieraniem opinii studentów po odbyciu praktyk, w sumie pozwala to na określenie, które aspekty praktyki są najbardziej efektywne, a które wymagają doskonalenia. Zatem, można stwierdzić, że program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągnięte na praktykach podlegają systematycznej ocenie z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

Na ocenianym kierunku zajęcia prowadzone są od poniedziałku do piątku w godz. 8-20, zgodnie z obowiązującym planem zajęć. Wg załączonego do raportu samooceny harmonogramu zajęć, na 1 roku studiów pierwszego stopnia, sem. 1 (zimowy) piątek jest dniem przeznaczonym na realizację praktyk. Odbywają się też szkolenia studenckie, zajęcia *BHP* i *etykieta*, w odniesieniu do których zamieszczono informację, że „terminy zostaną podane niebawem”. Na stronie internetowej Wydziału podano informację, że zajęcia z *etykiety* zaplanowane na 24.10 zostały odwołane bez podania informacji, kiedy zostaną odpracowane (witrynę wydziału sprawdzono 1.12. br.). Zajęcia na II roku studiów, sem. 3 (zimowy) odbywają się od poniedziałku do środy, czwartek jest dniem wolnym, a w piątek zaplanowano praktyki. Na 3 roku studiów zajęcia realizowane są do poniedziałku do czwartku, piątek jest dniem praktyk, natomiast na 4 roku studiów zajęcia odbywają się od poniedziałku do środy, a piątek jest dniem praktyk. Liczebność grup studenckich zależy od form i rodzaju zajęć dydaktycznych i regulowane jest Zarządzeniem Rektora UWM w Olsztynie. Zajęcia rozplanowane są z zachowaniem higieny pracy umysłowej i umożliwiają efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Czas przeznaczony na sprawdzenie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z przyjętymi efektami uczenia się, zwłaszcza na drugim stopniu studiów i nawiązują do celów i koncepcji kształcenia. Uwzględniają wiedzę, umiejętności, kompetencje społeczne i wszystkie kwalifikacje inżynierskie umożliwiające absolwentom konkurowanie na zawodowym rynku pracy, zwłaszcza w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (PGL LP).

Uwzględniają aktualny stan praktyki i realia zawodowego rynku pracy. Treści kształcenia obejmują wszystkie aspekty zawodu leśnika i są specyficzne, kładąc nacisk na oczekiwania głównego pracodawcy w Polsce (PGL LP). Program obejmuje zajęcia z zastosowaniem technik informacyjno-komunikacyjnych. Następstwo zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia jest prawidłowe. Zajęcia podstawowe oraz wprowadzające kierunkowe poprzedzają typowe zajęcia zawodowe. Jednak udostępnione sylabusy wymagają uaktualnienia. Dodatkowo, ze względu na brak sylabusów nie można jednoznacznie ocenić, czy treści programowe języków obcych realizują efekty uczenia się i pozwalają na osiągnięcie znajomości języka na poziomie B2 na studiach pierwszego stopnia i B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia. Liczba punktów ECTS, w zakresie zajęć wybieralnych nie została poprawnie określona i dokonana ocena wykazała, że program studiów nie zapewnia wyboru 30% ogólnej liczby punktów ECTS zarówno na studiach pierwszego stopnia jak i drugiego stopnia.

Metody kształcenia są różnorodne i charakterystyczne dla poszczególnych zajęć. Zapewniają one osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, w tym wszystkich kompetencji inżynierskich. Środki i narzędzia dydaktyczne są prawidłowo wykorzystywane przez nauczycieli akademickich. Zasadniczo nie wykorzystuje się metod i technik kształcenia na odległość w procesie dydaktycznym, choć są to narzędzia służące wspomaganie procesu dydaktycznego. Przyjęte metody kształcenia stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się i są dostosowane do zróżnicowanych potrzeb studentów, również z niepełnosprawnościami.

Organizacja i nadzór nad realizacją praktyk odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady obejmujące wskazanie osób, które odpowiadają za organizację i nadzór oraz określenie ich zadań i odpowiedzialności, kryteria, które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki, reguły zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta, procedurę potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu pracy, zadania opiekunów praktyk w miejscu ich odbywania oraz zakres współpracy osób nadzorujących z opiekunami praktyk i sposoby komunikowania się. Treści programowe, wymiar i punktacja ECTS, a także umiejscowienie w planie studiów i dobór miejsc praktyk na wizytowanym kierunku umożliwiają osiągnięcie przez studentów modułowych efektów uczenia się, z zastrzeżeniami będącymi podstawą rekomendacji odnośnie przypisania efektów modułowych do efektów kierunkowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje osób odpowiedzialnych za realizację praktyk nie budzą wątpliwości. Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu uczenia się, umożliwiają osiągnięcie efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Realizacja praktyk podlega systematycznej ocenie.

Zajęcia rozplanowane są z zachowaniem higieny pracy umysłowej. Rozkład zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się oraz na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Rekomenduje się:

1. zmniejszenie nakładów pracy studenta, w tym liczby godzin dydaktycznych realizowanych w ramach zajęć z *ekologii, meteorologii i klimatologii leśnej* oraz *gleboznawstwa i mikrobiologii leśnej I i II*;
2. uwzględnienie w programie studiów drugiego stopnia obowiązkowych zajęć kierunkowych realizowanych w języku obcym nowożytnym;
3. w przypadku praktyk zawodowych jednoznaczne sformułowanie efektów uczenia się, tak aby miały one charakter homogeniczny i były możliwe do jednoznacznej weryfikacji oraz prawidłowe ich odniesienie do efektów uczenia się kierunku.

Zalecenia

Zaleca się:

1. zmodyfikować program studiów, tak by uwzględniał możliwość wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów, według zasad, które umożliwiają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia;
2. zwiększenie nakładów pracy studenta, w tym liczby godzin dydaktycznych realizowanych w ramach zajęć z maszynoznawstwa leśnego;
3. przygotowanie sylabusów dla wszystkich zajęć ujętych w programie studiów, w tym również z języków obcych, zaktualizowanie ich treści oraz literatury podstawowej i uzupełniającej jak również usunięcie tożsamej tematyki pojawiającej się w kartach różnych zajęć (np. *botanika leśna II i dendrologia*);
4. uwzględnić w programie kształcenia progres wiedzy w ramach języków obcych nowożytnych i zmodyfikować szczegółowe efekty uczenia się określone dla w/w zajęć.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie stosuje formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia. Warunki przyjęcia na studia w roku akademickim 2024/2025 określa Uchwała nr 385 Senatu UWM z dnia 27 czerwca 2023 (zał. 3.1), zmodyfikowana Uchwałą nr 453 Senatu UWM z dnia 26 stycznia 2024 roku (zał. 3.2). Informacje o wymaganiach stawianych kandydatom, warunkach rekrutacji na studia pierwszego i drugiego stopnia oraz kryteriach kwalifikacji dostępne są na stronie internetowej Uczelni i Wydziału Rolniczego i Leśnictwa w zakładce „Rekrutacja”, „Kandydat”.

Opis przebiegu rejestracji opisany jest zarówno elektronicznie, jak i w formie papierowej. Rejestracja odbywa się elektronicznie. Jednak, w przypadku braku dostępu do komputera lub Internetu w miejscu zamieszkania, kandydat na studia korzysta z punktu internetowej rejestracji, który znajduje się na terenie Uczelni. W trakcie rejestracji działa również infolinia, w ramach której kandydat uzyskuje odpowiedzi na nurtujące go pytania. Równolegle funkcjonuje portal informacyjny dla kandydatów.

Warunki naboru na studia są selektywne umożliwiając dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności, głównie z zakresu nauk przyrodniczych, na poziomie niezbędnym do osiągnięcia zdefiniowanych efektów uczenia się. Warunkiem ubiegania się na studia pierwszego stopnia na ocenianym kierunku jest: a. rejestracja kandydata w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów, b. legitymowanie się świadectwem dojrzałości, c. wskazaniem przedmiotów kwalifikacyjnych. Wydział

rozdziela warunki dla kandydatów legitymujących się „nową” i „starą” maturą. Kandydat posiadający tzw. „nową maturę” dokonuje wyboru trzech przedmiotów spośród: biologii, chemii, fizyki (lub fizyki z astronomią), geografii, języka obcego nowożytnego, języka polskiego, matematyki. Wyboru trzech przedmiotów kwalifikacyjnych spośród: biologii lub chemii, fizyki (lub fizyki z astronomią) lub matematyki lub geografii, języka polskiego lub języka obcego nowożytnego dokonuje kandydat legitymujący się tzw. „starą maturą”. Ponadto, kandydaci wskazują w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów również poziom egzaminu (podstawowy, rozgrzeszony, dwujęzyczny). Nabór kandydatów odbywa się na podstawie konkursu (rankingu) sumy % punktów uzyskanych na świadectwie dojrzałości z trzech, wskazanych przedmiotów kwalifikacyjnych.

Rekrutacja na studia uwzględnia również kandydatów legitymujących się dyplomem matury międzynarodowej, matury europejskiej oraz kandydatów ze świadectwem dojrzałości uzyskanym za granicą. Natomiast, na podstawie Uchwały nr 719 Senatu UWM z dnia 23 czerwca 2020 roku, laureaci i finaliści olimpiad np. (olimpiady biologicznej, chemicznej, fizycznej, geograficznej, Innowacji Technicznych i Wynalazczości, matematycznej, wiedzy ekologicznej, Wiedzy i Umiejętności Rolniczych, Wiedzy technicznej) stopnia centralnego; konkursów takich jak: Konkurs Prac i Projektów Praktycznych Uczniów Szkół Średnich (dot. laureatów i finalistów stopnia centralnego) i Konkursu Prac Młodych Naukowców Unii Europejskiej (dot. laureatów i finalistów eliminacji krajowych oraz laureatów i finalistów eliminacji europejskich), przyjmowani są na studia z pominięciem postępowania rekrutacyjnego.

Do absolwentów studiów pierwszego stopnia legitymujących się tytułem zawodowym inżyniera kierunku leśnictwo wykazujących chęć dalszego kształcenia i poszerzenia wiedzy skierowana jest oferta studiów drugiego stopnia. Kryterium kwalifikacji opiera się na wyniku studiów pierwszego stopnia bez wyrównania do oceny pełnej w ramach określonej liczby miejsc.

Warunki rekrutacji na studia pierwszego i drugiego stopnia, kryteria kwalifikacji oraz procedury kwalifikacyjne można zatem uznać za bezstronne i zapewniające kandydatom równe szanse w podjęciu studiów.

Studentem ocenianego kierunku może być także osoba, która podjęła naukę w innej uczelni, w tym na uczelni zagranicznej lub poza systemem studiów. Uczelnia stosuje bowiem transfer i uznawanie punktów ECTS, zwanych także osiągnięciami studenta. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych na innej uczelni wyższej są określone w paragrafie 7 i 8 Regulaminu Studiów stanowiącego załącznik do Uchwały nr 528 Senatu UWM w Olsztynie z dn. 25 czerwca 2019 roku ze zm. oraz procedurze wydziałowej WSZJK-O-RiL-8 dot. przenoszenia osiągnięć z zajęć zaliczonych na tym samym lub innym kierunku UWM lub poza uczelnią macierzystą. Ponadto, UWM stwarza warunki do identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów pod kątem ich adekwatności. Kluczowym bowiem dla przeniesienia punktów ECTS jest zbieżność uzyskanych efektów uczenia się. Ocenie podlega również forma i wymiar zajęć oraz sposób ich zaliczania. Decyzję o przeniesieniu punktów ECTS podejmuje dziekan na wniosek studenta, który przedkłada dokumentację przebiegu studiów zrealizowanych w innej jednostce.

W sytuacji, gdy zajęcia zrealizowane w innej uczelni nie mają przyporządkowanej liczby punktów ECTS, dziekan ma prawo ustalić odpowiednią liczbę punktów. Jeżeli pojawią się różnice programowe, dziekan określi warunki, terminy oraz sposób uzupełnienia tych różnic.

Warunki i procedury potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określa Uchwała nr 576 Senatu UWM z dnia 20 września 2019, na mocy, której został powołany na Wydziale zespół ds. weryfikacji i potwierdzenia kompetencji zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego. Zespół opracował procedurę postępowania w sprawach spornych i problemowych w procesie

kształcenia. Sytuacja weryfikacji efektów uczenia się poza systemem studiów na ocenianym kierunku dotychczas nie miała miejsca.

Wydział prowadzi dokumentację przebiegu kształcenia studenta od immatrykulacji do momentu zaliczenia ostatniego semestru wykorzystując narzędzia informatyczne dostępne w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów (USOS). Zasady weryfikacji i ewaluacji efektów uczenia się, system oceny studentów, a także zasady wglądu studentów do pisemnych prac etapowych i egzaminacyjnych oraz zasady ich archiwizacji określa procedura wydziałowa WSZJK-PS-RiL-18. Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest na różnych etapach procesu dydaktycznego, przy wykorzystaniu następujących źródeł i metod:

- a) zaliczenia w ramach poszczególnych zajęć i/lub egzaminów. Weryfikację prowadzą nauczyciele akademicki i inne osoby uprawnione do ich prowadzenia. Zasady zaliczania zajęć dydaktycznych reguluje *System oceny studentów*. Wyniki weryfikacji osiągnięcia poziomu efektów uczenia się poddawane są analizie ilościowej i jakościowej zgodnie ze schematem procesu weryfikacji i ewaluacji i dokumentowane są w karcie przedmiotu.
- b) zaliczenia praktyk studenckich zgodnie z zasadami określonymi w procedurze „Zasady postępowania w zakresie realizacji praktyk studenckich na Wydziale Rolnictwa i Leśnictwa”;
- c) przygotowania pracy dyplomowej i złożenia egzaminu dyplomowego. Weryfikacji efektów uczenia się dokonują osoby odpowiedzialne za ten proces i dokumentują zgodnie z zasadami określonymi w procedurze dyplomowania;
- d) w trakcie badania losów zawodowych absolwentów. Weryfikacja efektów uczenia się na tym etapie dokonywana jest poprzez analizę wyników badań ankietowych prowadzonych na poziomie Uczelni zgodnie z procedurą ankietyzacji.

Zasady warunki i tryb dyplomowania są określone w Regulaminie Studiów UWM w Olsztynie. Charakteryzują je również procedury wydziałowe, w tym: WSZJK-PD-RiL-6, WSZJK-PD-RiL-12. Dyplomowanie obejmuje przygotowanie pracy dyplomowej, jej ocenę przez promotora i recenzenta oraz egzamin dyplomowy. Zgodnie z treścią WSZJK-PD-RiL-6 praca dyplomowa może być opracowaniem pisemnym bądź graficznym, w ramach którego student podejmuje rozwiązanie określonego problemu teoretycznego lub praktycznego. Praca inżynierska powinna mieć charakter pracy projektowej. Tematy prac dyplomowych zatwierdzone przez dziekana, podawane są do wiadomości i wyboru przez studentów na rok przed terminem ukończenia studiów na studiach pierwszego stopnia oraz w pierwszym semestrze nauki dla studiów drugiego stopnia. Student realizuje pracę dyplomową pod opieką uprawnionego do tego nauczyciela akademickiego, na temat dostosowany do swoich zainteresowań badawczych i zainteresowań oraz dorobku naukowego promotora pracy. Prace dyplomowe podlegają weryfikacji z wykorzystaniem elektronicznego narzędzia Archiwum Prac Dyplomowych a następnie przez program antyplagiatowy, po czym praca kierowana jest do recenzji. Student zobligowany jest do złożenia pracy w formie: elektronicznej i oprawionego wydruku, nie później niż do dnia 15 lutego na studiach kończących się w semestrze zimowym i do dnia 30 czerwca na studiach kończących się w semestrze letnim. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zmianę terminu złożenia pracy.

Ostatnim etapem procesu dyplomowania jest egzamin dyplomowy do którego przystępują studenci, którzy uzyskali zaliczenia oraz pozytywne oceny z egzaminów przewidzianych programem studiów i praktyk oraz ocenę przynajmniej dostateczną z pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy, student zdaje przed komisją powołaną przez Prodziekana ds. studenckich. Egzamin dyplomowy może być przeprowadzony w jednym z języków kongresowych, a przy aprobachie zarówno studenta, jak i opiekuna pracy może też mieć formę otwartego egzaminu dyplomowego.

Na ocenianym kierunku monitorowany jest proces dyplomowania, zarówno tematów pracy dyplomowej pod kątem zgodności jej tematyki z kształceniem kierunkowym, jak i jakości prac dyplomowych, którą przeprowadza Wydziałowa Rada Edukacyjna. Prodziekan ds. kształcenia analizuje przebieg i końcowe wyniki egzaminów dyplomowych a wnioski przekazuje Wydziałowemu Zespołowi ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Wnioski są uwzględniane w pracach nad doskonaleniem kształcenia i osiągania efektów uczenia się i są publikowane na stronie internetowej wydziału. Zasady dyplomowania należy zatem uznać za trafne i potwierdzające uzyskanie zakładanych dla kierunku efektów uczenia się na zakończenie studiów.

W Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim do weryfikacji stopnia osiągania efektów uczenia się, których ogólne zasady opisano w Regulaminie Studiów UWM służą zaliczenia i egzaminy: pisemne lub ustne (np. egzaminy pisemne w formie testów, pytań jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru, zaliczenia z zajęć laboratoryjnych, terenowych czy projektów). Ocenianie jest etapowe i długofalowe; kształtujące i sumujące. Zasadniczym celem jest nie tylko weryfikacja wiedzy, ale również umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych studentów ocenianych m. in. w oparciu o: bezpośrednią obserwację zachowania studenta (głównie jego organizacji pracy czy zdolności do pracy samodzielnej oraz aktywnej postawy z zachowaniem zasad etyki), obserwację przeprowadzania analizy problemu badawczego, sposób przedstawiania zagadnienia lub problemu w formie ustnej, w tym również z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej oraz w ramach dyskusji dydaktycznej. Oprócz tradycyjnych metod sprawdzania wiedzy znaczącą część prac etapowych stanowią projekty, sprawozdania oraz zadania realizowane w grupach. Realizowane przez studentów projekty, służące rozwiązaniu praktycznego problemu inżynierskiego są jedną z ważniejszych metod weryfikacji kompetencji inżynierskich. Efekty uczenia się prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich są sprawdzane i oceniane na wielu zajęciach, w przypadku których te kompetencje są dominujące, m.in. *maszynoznawstwo leśne*, *hodowla lasu*. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się określone są w sylabusach poszczególnych zajęć dydaktycznych. Np. formą weryfikacji efektów uczenia się podczas zajęć z *hodowli lasu 1* jest: egzamin pisemny dotyczący treści wykładowych, sprawozdanie z ćwiczeń terenowych, kolokwium pisemne z ćwiczeń praktycznych, których tematyka nawiązuje do wyboru rębni przy odnowieniu lasu zgodnie z zasadami hodowli lasu, kolokwium pisemne z ćwiczeń audytoryjnych, przygotowanie projektu w ramach ćwiczeń projektowych, których tematyka dotyczy odnowienia/przebudowy drzewostanu i oceny udatności upraw. Formą weryfikacji efektów uczenia się z *typologii leśnej* jest natomiast: egzamin/sprawdzian pisemny w formie testu, ocena pracy i współpracy w grupie - studenci referują wyniki uzyskanych obserwacji w terenie w kilkuosobowych grupach, ocena z wykonania prezentacji multimedialnej i udziału w dyskusji. W przypadku zajęć z *wykorzystania zaawansowanych technologii informacyjno-komunikacyjnych* oceniane są umiejętności z zakresu obsługi programów komputerowych do informatycznego wsparcia różnych sfer działalności gospodarczej, a także rozwiązanie zadania w oparciu o systemy wspomagania decyzji dostępne w zasobach internetowych.

Jak wspomniano, na ocenianym kierunku weryfikacja efektów uczenia się odbywa się również podczas realizacji praktyk. Rodzaj praktyki, czas trwania oraz termin jej realizacji określają plan studiów i program studiów. Warunkiem zaliczenia praktyki jest jej odbycie w wymaganym wymiarze oraz zrealizowanie treści programowych, które są potwierdzone przez zakładowego opiekuna w dzienniku praktyk, a także wymagane jest sporządzenie sprawozdania z praktyki, które należy złożyć w wyznaczonym terminie. Zasady postępowania w zakresie realizacji praktyk studenckich na Wydziale określa procedura WSZJK-O-RiL-16.

Zajęcia dydaktyczne na studiach oraz zaliczenia i egzaminy mogą być przeprowadzane z wykorzystaniem alternatywnych rozwiązań, celem ułatwienia osobom z niepełnosprawnościami uzyskania kierunkowych efektów uczenia się. Wówczas zastosowane metody powinny uwzględniać stopień i charakter niepełnosprawności studenta oraz specyfikę kierunku studiów. Szczegóły adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się dla potrzeb studentów z niepełnosprawnością określa & 6, pkt.12 Regulaminu Studiów na UWM w Olsztynie.

Należy zatem przyjąć, że metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów. Są zależne od treści merytorycznych zajęć oraz ich form prowadzenia. Umożliwiają sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy. Niemniej jednak z uwagi na brak sylabusów zajęć z języków obcych, trudno założyć, czy wykorzystywane są prawidłowe metody weryfikacji, które oceniają, że student opanował język obcy, co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ w przypadku studiów drugiego stopnia.

Student ma obowiązek uczestnictwa we wszystkich formach zajęć dydaktycznych oraz uzyskania przynajmniej dostatecznej oceny w zakresie wymaganych efektów uczenia się. W sytuacji, kiedy jest niezadowolony z przyznanej oceny, ma prawo do odwołania się. Sprawy sporne i problemowe, które pojawiają się w procesie dydaktycznym, w tym wynikające z negatywnych ocen, przeprowadza się zgodnie z wydziałową procedurą WSZJK-O-RiL-13. Służy to zapewnieniu utrzymania standardów edukacyjnych oraz transparentności procesu oceniania i dostarcza studentom dodatkowych gwarancji w zakresie sprawiedliwości oraz obiektywności ocen.

W załączniku nr 3 przedstawiono ocenę prac etapowych z 10 różnorodnych modułów zajęć realizowanych zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia dokonaną przez zespół oceniający. W przypadku takich zajęć jak *konflikty w zarządzaniu zasobami przyrodniczymi* (ćwiczenia, I st. studiów), *leśnictwo ekosystemowe* (wykład, I st. studiów), *zaburzenia naturalne w leśnictwie* (ćwiczenia, II st. studiów) nie przedłożono prac etapowych, jedynie podano szczegółowe informacje na temat zasad zaliczania poszczególnych rodzajów zajęć dydaktycznych. Uczelnia tłumaczyła ten stan rzeczy obowiązującą wydziałową procedurą weryfikacji i ewaluacji efektów uczenia się (WSZJK-PS-RiL-18), zgodnie z którą ocenione prace śródsesemestralne są archiwizowane do zakończenia semestru. Zespół oceniający PKA zwraca uwagę, że zgodnie z obowiązującym w Polsce prawem ocena kierunków studiów dokonywana przez PKA (bądź inną jednostkę akredytującą) odbywa się cyklicznie i obowiązkowo, a Uczelnie są zobowiązane jej się poddać. Uczelnia w uchwale Prezydium PKA po poprzedniej ocenie była poinformowana o kolejnej ocenie, a więc przeprowadzana ocena odbywa się zgodnie z kalendarzem ocen. W przypadku ocen programowych dokonywanych przez PKA to Uczelnia jest zobowiązana dostosować się do jej zasad, a zasady i kryteria oceny programowej są podane do publicznej wiadomości. Na podstawie prac etapowych ocenionych w pozostałych wybranych modułach zajęć stwierdzono z reguły właściwy dobór metod weryfikacji efektów uczenia się, zgodny z zaplanowanym w sylabusach zajęć. Metody stosowane przez nauczycieli były różnorodne, co pozwoliło na weryfikację wszystkich efektów uczenia się, w tym szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji inżynierskich. Najczęściej miały one formę testu jednokrotnego wyboru. Pytania zadawane na egzaminach i kolokwium były dobrze i jasno sformułowane, a stopień ich trudności dostosowany do zakładanych efektów uczenia, celów zajęć i poziomu kształcenia. Jedynie w przypadku zaliczenia efektów w zakresie wiedzy w ramach zajęć wykładowych z *zaburzeń naturalnych w leśnictwie* stopień trudności pytań był niewielki i nie pozwalał na weryfikację nabycia wiedzy w stopniu pogłębionym (zajęcia na drugim stopniu studiów). Ponadto stwierdzono, że w przypadku niektórych zajęć nauczyciele akademicy mają trudności z weryfikacją kompetencji społecznych (zał. 3 a).

Wszystkie weryfikowane przez zespół prace etapowe były rzetelnie ocenione. Do oceny prac wykorzystywano zwykle cały zakres ocen od 2,0 do 5,0.

Ocena wybranych losowo prac dyplomowych wykazała, że zasadniczo, rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do przyjętych wymogów dla profilu praktycznego w dyscyplinie nauki leśne. Podczas wizytacji zapoznano się z treściami 7 prac inżynierskich i 6 prac magisterskich. Zauważono, że większość prac dyplomowych na pierwszym stopniu studiów, miało formę złożonych opracowań, najczęściej były to prace eksperymentalne, przypominające prace magisterskie. Rekomenduje się, aby na pierwszym stopniu studiów kierunku o profilu praktycznym dążyć do zwiększenia liczby prac o charakterze projektowym albo innej formie służącej opracowaniu rozwiązania problemu inżynierskiego, które mógłby zostać wdrożony do praktyki (zespół oceniający PKA oceniał jedną taką pracę). Niemniej jednak przedłożone do oceny prace dyplomowe z pierwszego stopnia studiów w zdecydowanej większości prawidłowo weryfikowały efekty uczenia. Poziom prac dyplomowych magisterskich był dobry i bardzo dobry. We wszystkich ocenianych pracach nie wykazano rażących błędów, stwierdzono jedynie nieliczne i drobne uchybienia (np. brak prawidłowego wnioskowania, niepełną dyskusję wyników itp.). Z reguły zasady oceniania prac były prawidłowe, wątpliwości budzi jedynie zbyt wysoka ocena jednej pracy.

Studenci ocenianego kierunku biorą udział w realizacji projektów badawczych, tematycznie związanych z dyscypliną nauki leśne oraz są współautorami artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie indeksowanych oraz fachowych. Informacja ta nie znalazła się w raporcie samooceny, jednakże została przedłożona zespołowi wizytującemu kierunek w trakcie wizytacji.

Zasadniczo, system weryfikacji efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz obiektywną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta. Umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę efektów uczenia się, w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy, właściwych dla kierunku.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki przyjęcia na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są właściwe i umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Wymagania szczegółowe w postępowaniu rekrutacyjnym obejmują przedmioty kwalifikacyjne z zakresu nauk ścisłych i/lub język polski, język obcy nowożytny. Przyjęte zasady są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse na podjęcie studiów. Uwzględniają informację o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów. Przyjęte procedury zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów na

ocenianym kierunku. Stosuje się uznawanie pkt ECTS uzyskanych w innych uczelniach, w tym zagranicznych. Obowiązujące zasady i procedury dyplomowania są trafne, właściwe dla profilu kształcenia i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Stosuje się zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, które umożliwiają: równe traktowanie studentów, bezstronność, rzetelność, czytelność i porównywalność ocen, a także zapewniają przygotowanie do pracy zawodowej. Dotyczy to również metod uczenia na odległość, które były stosowane w czasie pandemii, a obecnie są wykorzystywane do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Studentom przekazywana jest informacja dotycząca stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie. W sytuacjach konfliktowych stosuje się procedury wydziałowe służące utrzymaniu standardów edukacyjnych oraz transparentności procesu oceniania, co dostarcza studentom dodatkowych gwarancji w zakresie sprawiedliwości oraz obiektywności ocen. Na tym etapie oceny programowej, nie można założyć, że metody weryfikacji umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 lub B2+ w zależności od poziomu studiów, w tym języka specjalistycznego (brak sylabusów). Efekty uczenia się, które osiągają studenci są widoczne w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac etapowych i dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do przyjętych wymogów dla profilu praktycznego w dyscyplinie nauki leśnej i potrzeb pracodawców. Wydział angażuje studentów w działalność badawczą, czego efektem są publikacje naukowe.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Rekomenduje się:

1. opracować prawidłowy, dostosowany do poziomu studiów system weryfikacji efektów uczenia się języków obcych;
2. na studiach pierwszego stopnia uwzględnić w większym stopniu realizację pracy inżynierskiej w formie projektu inżynierskiego;
3. zweryfikować procedurę wydziałową WSZJK-PS-RiL-18 dotyczącą archiwizacji prac etapowych.

Zalecenia

Brak

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na podstawie analizy dostarczonej dokumentacji dotyczącej kadry prowadzącej zajęcia na kierunku leśnictwo oraz przeprowadzonej wizytacji zespół oceniający stwierdza, że jej dobór jest poprawny, a dorobek naukowy, doświadczenie praktyczne oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli umożliwiają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się z zakresu wiedzy, umiejętności i

kompetencji społecznych. Prowadzenie zajęć na ocenianym kierunku jest powierzone osobom zgodnie z ich kompetencjami, dorobkiem naukowym a także doświadczeniem zawodowym, często zdobytym poza uczelnią. Łącznie w proces dydaktyczny zaangażowanych jest 35 (55%) profesorów (w tym na stanowisku profesora i profesora Uczelni), 48 (40%) adiunktów (ze stopniem dr i dr hab.) oraz 4 (5%) osoby ze stopniem magistra. Kadra prowadząca zajęcia na ocenianym kierunku zatrudniona na stanowiskach badawczo-dydaktycznych oraz dydaktycznych wykazuje się również doświadczeniem zawodowym zdobytym poza uczelnią m.in. w PGL LP, instytucie badawczo-rozwojowym czy w parkach narodowych. Zajęcia na kierunku leśnictwo prowadzone są głównie przez pracowników Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa, a także innych wydziałów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Uzupełnieniem podstawowej kadry dydaktycznej jest 7 osób zatrudnionych w takich instytucjach jak BULiGL, ZOL, RDLP w Olsztynie czy UM w Olsztynie, spełniających kryteria wymagane do prowadzenia zajęć na kierunku o profilu praktycznym oraz legitymujących się dużym doświadczeniem zawodowym, którym zlecono prowadzenie zajęć. Prowadzą one takie kierunkowe obligatoryjne zajęcia jak *transport leśny, ochrona lasu, użytkowanie lasu, informatyka w leśnictwie, czy nowoczesna ochrona przyrody w środowisku leśnym* na stopniu pierwszym studiów oraz *ekosystemowa ochrona lasu, trendy w ochronie przyrody, zaburzenia naturalne w leśnictwie, nowoczesne technologie pozyskania drewna, czy rynek drzewny* na drugim stopniu kształcenia. Należy dodać, iż zajęcia praktyczne i ćwiczenia terenowe realizowane są często we współpracy z pracownikami pobliskich nadleśnictw, parków narodowych i krajobrazowych.

Nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku leśnictwo wykazują się uznanym dorobkiem naukowym głównie w takich dyscyplinach jak rolnictwo i ogrodnictwo; inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka oraz nauki o Ziemi i środowisku i w mniejszym stopniu w zakresie nauk leśnych. Tylko 15% osób z kadry na ocenianym kierunku publikuje lub zdobywa kolejne stopnie awansu naukowego w dyscyplinie nauki leśne. Wśród tych osób jest 1 profesor tytularny, 2 osoby z stopniem dr hab. inż., na stanowisku prof. UWM, 6 osób ze stopniem dr inż. oraz 2 osoby z tytułem mgr inż. Osoby te prowadzą głównie zajęcia kierunkowe (m.in. *fitopatologia leśna, hodowla lasu I i II, łowiectwo, ochrona lasu, produktywność lasu, transport leśny, typologia leśna, zarządzanie lasu, użytkowanie lasu*), istotne z punktu widzenia praktyki zawodowej w leśnictwie. Treści nauczania przekazywane studentom przez pracowników Wydziału oparte są o wyniki realizowanych przez nich wielu projektów naukowych w międzynarodowych i krajowych zespołach badawczych (HORYZONT 2020, UE ERA-NET, INTERREG, NCN OPUS-LAP, MINIATURA). Wysoki poziom realizowanych badań przez pracowników Wydziału dokumentowany jest licznymi publikacjami ukazującymi się w czasopiśmie z listy JCR o wysokim współczynniku IF. Oceniany kierunek przypisany jest w 100% do dyscypliny nauki leśne, która w UWM nie jest ewaluowana. Pracownicy związani z ocenianym kierunkiem posiadają w swoim dorobku publikacje (72 pozycje) przypisane do tej dyscypliny, natomiast pozostałe osoby, prowadzące zajęcia na kierunku leśnictwo, opublikowały łącznie 207 publikacji i wykonali 28 ekspertyz przypisanych do dyscypliny głównie rolnictwo i ogrodnictwo.

Dodatkowo pracownicy Wydziału, realizujący zajęcia na ocenianym kierunku, ale raczej nie związani z naukami leśnymi, byli autorami patentów udzielonych przez Urząd Patentowy RP dotyczących sekwencji DNA, kompletnych genomów mitochondrialnych i chloroplastowych oraz sekwencji wybranych obszarów DNA mikroorganizmów pochodzenia grzybowego zdeponowanych w GenBank w bazie NCBI w okresie 2019-2024. Ta działalność naukowa i publikacyjna pracowników Wydziału pozwoliła na poprawienie pozycji UWM w międzynarodowym rankingu (QS World Ranking by Subject) za 2023 rok, a niektórzy pracownicy Uczelni zostali ujęci na liście TOP 2% najbardziej wpływowych naukowców na świecie według rankingu Uniwersytetu Stanforda i wydawnictwa Elsevier.

Wysokość obciążeń dydaktycznych (pensum) jest uzależniona od zajmowanego stanowiska z uwzględnieniem posiadanych kompetencji, doświadczenia dydaktycznego, praktycznego i badawczego pracownika. Osoby pełniące określone funkcje (dziekana, prodziekana, przewodniczącego rady dyscypliny naukowej), a także kierownicy projektów badawczych mogą ubiegać się o obniżenie pensum w danym roku akademickim. Obciążenie godzinami dydaktycznymi nauczycieli związanych z naukami leśnymi, wynoszące od 40 do 300 godzin w roku akademickim, jest zgodne z wymogami. Należy nadmienić, iż jest ono odpowiednie przy obecnym zakresie kształcenia (studia pierwszego stopnia), natomiast zespół oceniający rekomenduje położenie większego nacisku na zatrudnienie kolejnych osób związanych z naukami leśnymi oraz praktyką w gospodarce leśnej, zwłaszcza w przypadku uruchomieniu studiów drugiego stopnia. Dodatkowo rekomenduje w większym zakresie publikowanie artykułów oraz zdobywanie awansów naukowych w dyscyplinie nauk leśnych.

Prowadzenie zajęć na ocenianym kierunku powierzane jest osobom zgodnie z ich kompetencjami, dorobkiem naukowym, a także doświadczeniem zawodowym, często zdobytym poza uczelnią. Zasady postępowania w zakresie doboru kadry zapewniającej wysoką jakość kształcenia wynikają z przepisów prawa i przyjętych procedur w Uczelni. Istotnym czynnikiem w doborze kadry do określonych zajęć dydaktycznych jest zgodność profilu badawczego z zakresem treści zajęć oraz z dorobkiem naukowym pracownika. Zatrudnianie nowych pracowników odbywa się z zachowaniem procedury konkursu, którego zasady określone są w Statucie UWM.

Ewaluacja procesu kształcenia realizowana jest głównie poprzez wypełnianie ankiet przez studentów, zbieranie opinii studenckich, rozmowy z opiekunami poszczególnych roczników oraz przeprowadzane hospitacje zajęć. Rezultaty ankiet studenckich są omawiane podczas indywidualnych spotkań Kierownika i/lub Dziekana z pracownikiem, w trakcie których wskazywane są nauczycielowi elementy procesu dydaktycznego wymagające udoskonalenia. Raport z hospitacji zajęć udostępniany jest przez przełożonego hospitolowanemu pracownikowi w celu zapoznania się.

Wszyscy pracownicy WRiL poddawani są okresowej ocenie ich aktywności w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej nie rzadziej niż co 4 lata. Jednym z elementów oceny działalności dydaktycznej jest wynik generowany z aktualnego Raportu Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, czyli opinia studentów wyrażana w anonimowych ankietach. W wyniku przeprowadzonej oceny, nauczyciel akademicki może otrzymać ocenę końcową: pozytywną, warunkowo-pozytywną lub negatywną, a wyróżniający się pracownicy w określonej aktywności mogą otrzymać nagrodę indywidualną lub zespołową Rektora UWM za osiągnięcia w dziedzinie naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Dodatkowo pracownicy poddawani są transparentnej ocenie pod względem wybranych kryteriów co 2 lata, której wyniki są podstawą do przyznawania motywacyjnego dodatku pro jakościowego jako dodatkowej części wynagrodzenia zasadniczego.

Istotnym elementem polityki kadrowej Wydziału jest wspieranie awansu naukowego pracowników przez promowanie młodych pracowników naukowych, ich wspieranie i motywowanie do ubiegania się o granty badawcze oraz o wyjazdy na krajowe i zagraniczne staże naukowe w ramach mobilności nauczycieli i współpracy międzynarodowej. Wyrazem tego wsparcia jest możliwość ubiegania się nauczyciela akademickiego posiadającego stopień doktora o płatny urlop dla celów naukowych w wymiarze do roku, nie częściej niż raz na siedem lat zatrudnienia w Uniwersytecie, a nauczyciela akademickiego przygotowującego rozprawę doktorską, w wymiarze nieprzekraczającym trzech miesięcy. Efektem wsparcia Uczelni w okresie 2019-2024 jest uzyskanie stopnia naukowego doktora habilitowanego przez dziesięć osób oraz stopnia naukowego doktora przez dwie osoby, w tym tylko jedna osoba, prowadząca zajęcia na ocenianym kierunku, uzyskała stopień naukowy (doktorat) w naukach leśnych.

W latach 2019-2023 WKŚiR (obecnie WRiL) w ramach realizacji projektu dotyczącego podniesienia jakości zarządzania procesem kształcenia i jakości nauczania POWER, zrealizowano liczne szkolenia, kursy i warsztaty (łącznie 17 szkoleń, w których wzięło udział 179 osób) z zakresu metod tutoringu, emisji i higieny głosu, obsługi programu graficznego Adobe Illustrator, praktycznego wykorzystania oprogramowania ArcGIS, analiz statystycznych, makrofotografii, jak również kursy pedagogiczne, metodyczne zawierające nowoczesne metody nauczania, z uwzględnieniem kształcenia na odległość oraz językowe (angielski), które podnosiły kwalifikacje nauczycieli akademickich. Zrealizowano również wizytę studyjną w Niemczech (10 pracowników Wydziału), gdzie poszerzano praktyczne umiejętności pracowników w zakresie postępu technologicznego i w ochronie roślin.

Na Wydziale odpowiednim zarządzeniem Nr 31/2016 Rektora UWM w Olsztynie z dnia 22 marca 2016 r. UWM wprowadzona jest procedura antymobbingowa. Procedurę przeciwdziałania dyskryminacji, zasady korzystania ze wsparcia Rzecznika ds. Równości Szans oraz zasady działania Komisji ds. Równości Szans w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie wprowadzono Zarządzeniem Nr 83/2021 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 7 września 2021 roku ze zm. wprowadzonymi Zarządzeniem Nr 21/2022 Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 31 marca 2022 roku. Na WRiL obowiązuje również procedura postępowania w sprawach spornych i problemowych w procesie kształcenia, której celem jest zapewnienie prostej i skutecznej ścieżki rozstrzygania spraw spornych i problemowych, pojawiających się w trakcie realizacji procesu dydaktycznego. Procedura ta ma zapewnić wzmocnienie pozycji studentów w sporach dydaktycznych w relacji z pracownikiem. W innych przypadkach procedura zapewnia przejrzystość postępowań wyjaśniających oraz szybkie i sprawiedliwe rozstrzygnięcie spraw spornych.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje całej kadry prowadzącej kształcenie na ocenianym kierunku studiów są wystarczające i umożliwiają uzyskanie przez studentów zamierzonych efektów uczenia się. Jednakże kadra związana z naukami leśnymi jest skromna i powinna być rozszerzana i udoskonalana. Zaangażowanie pracowników w działalność naukową i dydaktyczną pozwala przekazywać studentom aktualną wiedzę, rozwijać właściwe umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne, zgodnie z efektami uczenia na kierunku. Rozwój kadry jest właściwy, chociaż w naukach leśnych powinien być bardziej dynamiczny, a możliwości jej doskonalenia przybierają bardzo różnorodne formy umożliwiające podnoszenie kwalifikacji i kompetencji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Rekomenduje się położenie szczególnego nacisku na rozszerzenie kadry związanej z naukami leśnymi na ocenianym kierunku, jak również na szersze publikowanie artykułów oraz realizowanie awansów naukowych w tej dyscyplinie.

Zalecenia

Brak

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Proces dydaktyczny na ocenianym kierunku realizowany jest na terenie kampusu uniwersyteckiego w Kortowie, w pracowniach dydaktycznych oraz laboratoriach badawczych zlokalizowanych w sześciu budynkach Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa, a także w innych obiektach należących do Wydziału Nauk Technicznych, Wydziału Biologii i Biotechnologii, Wydziału Nauk Ekonomicznych oraz Wydziału Humanistycznego. Zajęcia na kierunku leśnictwo prowadzone są w 24 salach ćwiczeń (pracowniach) projektowych, audytoryjnych, komputerowych i laboratoryjnych. Szczególnym typem laboratorium dla studentów kierunku leśnictwo jest środowisko lasu. W związku z tym, część zajęć w formie ćwiczeń terenowych realizowana jest poza Uczelnią na terenie okolicznych nadleśnictw, Lasu Miejskiego w Olsztynie oraz firm i instytucji współpracujących w organizacji tych zajęć takich jak Arboretum w Kudypach, Szkołka kontenerowa w Nadleśnictwie Olsztynek, tartak Kaczkan, firma Forex (dostawca maszyn leśnych), Zakład Usług Leśnych Falco i inne.

Większość sal dydaktycznych audytoryjnych i projektowych wyposażonych jest w zestawy komputerowe z dostępem do Internetu i rzutniki multimedialne, sale wykładowe posiadają nagłośnienie, laboratoria dydaktyczne wyposażone są w podstawowy sprzęt laboratoryjny, aparaturę i dygestoria, a sale komputerowe w stanowiska komputerowe ze specjalistycznym oprogramowaniem (często typu *open source*) i dostępem do Internetu. Studenci w trakcie zajęć mają dostęp do nowoczesnej aparatury, będącej na wyposażeniu wszystkich pracowni specjalistycznych (laboratoria badawcze, dyplomowe).

Studenci w ramach pracy własnej mogą korzystać z aparatury badawczej, dydaktycznej i komputerów ze specjalistycznym oprogramowaniem, po wcześniejszym przeszkoleniu i wyłącznie pod opieką pracowników inżynieryjno-technicznych lub badawczo-dydaktycznych. Mają również możliwość wypożyczenia sprzętu koniecznego do przeprowadzenia prac terenowych, także na potrzeby pracy dyplomowej lub w ramach innej aktywności związanej z procesem kształcenia. Dodatkowo korytarze budynków oraz sale, w których odbywają się zajęcia, wyposażone są w gabloty ze zbiorami owadów, roślin, drewna, skał, odkrywek glebowych i innymi eksponatami, związanych z programem kształcenia na kierunku, a także przedstawione są postery edukacyjne oraz z badań naukowych. W budynkach, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne, studenci znajdują przestrzeń umożliwiającą odpoczynek między zajęciami, chociaż wskazane byłoby ją poszerzać i udoskonalać. Cała ta udostępniana studentom infrastruktura dydaktyczna jest zgodna z potrzebami procesu kształcenia, umożliwia prawidłową realizację zajęć i zdobywanie umiejętności praktycznych w zakresie prac terenowych, które są kluczowe w pracy na obszarach leśnych.

Zajęcia praktyczne, poza siedzibą uczelni, w terenie, realizowane są przez nauczycieli akademickich we współpracy z przedstawicielami służb leśnych lub innych podmiotów gospodarczych. Zajęcia w formie audytoryjnej na terenie Lasów Państwowych oraz innych podmiotów odbywają się również w salach narad lub salach konferencyjnych odpowiednio wyposażonych w sprzęt audio-wizualny. W trakcie zajęć terenowych studenci zapoznają się ze specyfiką pracy w środowisku leśnym oraz ze sprzętem wykorzystywanym w pracach leśnych.

W Uczelni dobrze jest rozwinięta infrastruktura informatyczna, która pozwala na korzystanie ze specjalistycznego oprogramowania i zasobów internetowych w czasie zajęć dydaktycznych i poza nimi. Każdy student posiada możliwość logowania się w systemie USOS, co pozwala na korzystanie z szeregu aplikacji i usług edukacyjnych. Studenci mają bezpłatny dostęp do uniwersyteckiej sieci bezprzewodowej EDU-ROAM. W trakcie procesu kształcenia studenci mają dostęp do wielu pakietów oprogramowania, programów statystycznych i wspomagających projektowanie (MS Office 365, Statistica, SPSS, Sigma Plot, AutoCAD), które mogą również zainstalować na własnych komputerach (w niektórych przypadkach również smartfonach). Pracownie komputerowe, w których realizowane są zajęcia są odpowiednio wyposażone w sprzęt komputerowy, a poszczególne katedry posiadają licencjonowane oprogramowanie umożliwiające projektowanie oraz analizę danych (STATISTICA, SPSS, Lab View, Sigma Plot, Matlab, ANSYS, Corel, Autocad, BricsCAD).

Pracownicy w swojej pracy dydaktycznej korzystają, w różnym zakresie, z platform edukacyjnych do nauczania zdalnego: MS Teams oraz w mniejszym stopniu z Moodle i Zoom. Wykorzystanie platform e-learningowych, jako narzędzi wspierających realizację procesu dydaktycznego, na kierunku leśnictwo sprowadza się głównie do wymiany plików z materiałami dydaktycznymi, sprawozdań i projektów (nauczyciel - student) oraz do dodatkowych konsultacji (MS Teams, OneDrive). Nie prowadzone są obecnie zajęcia w formie online w sposób synchroniczny.

Większość obiektów jest dostosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Budynki, w których odbywają się zajęcia wyposażone są w windy, dostosowane toalety oraz podjazdy dla wózków, na parkingach przed niektórymi budynkami wyznaczone są specjalne miejsca postojowe, a budynki, które obecnie nie posiadają wind, wyposażane są w schodofazy umożliwiające przemieszczanie się osób na wózkach inwalidzkich po schodach, po wcześniejszym zgłoszeniu zapotrzebowania. Zajęcia na kierunku prowadzone są w budynkach usytuowanych blisko siebie, co zapewnia szybkie przemieszczanie się pomiędzy obiektami, bez konieczności korzystania z komunikacji miejskiej. W obrębie kampusu Kortowo znajdują się również obiekty socjalne takie jak: stołówka, domy studenckie (z windą i podjazdami dla osób z niepełnosprawnością ruchową) i obiekty sportowo-rekreacyjne. W celu doskonalenia obsługi studentów z niepełnosprawnościami, pracownicy dziekanatu WRiL mają możliwość połączyć się, za pomocą komunikatora internetowego, z tłumaczem języka migowego zatrudnionego, w tym celu, w Biurze ds. Osób z Niepełnosprawnościami Uniwersyteckiego Centrum Wsparcia UWM. Sale wykładowe wyposażone są również w pętle indukcyjne ułatwiające komunikację osób słabosłyszących wyposażonych w aparaty słuchowe. Dodatkowo Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami posiada również inny sprzęt specjalistyczny wspomagający uczenie się osób z niepełnosprawnościami. Biblioteka główna jest w pełni dostosowana do wymagań osób z niepełnosprawnościami. Na terenie biblioteki funkcjonuje odpowiednia infrastruktura umożliwiająca korzystanie ze zbiorów przez osoby ze specjalnymi potrzebami.

Biblioteka Uniwersytecka, funkcjonująca od 2007 w nowoczesnym budynku z inteligentnym systemem zarządzania instalacjami, jest bardzo istotnym elementem procesu kształcenia studentów UWM. Księgozbiór całej Biblioteki UWM liczy ponad 1,1 mln jednostek, z czego około 0,25 mln pozostaje do dyspozycji użytkowników w czytelniach tematycznych lub w formie wypożyczenia. Rzadsze pozycje,

których Biblioteka Uniwersytecka w swoich zbiorach nie posiada, mogą być sprowadzone za pośrednictwem Wypożyczalni Międzybibliotecznej. Jest także możliwy elektroniczny dostęp do takich publikacji dzięki usłudze cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej „Academica”, realizowanej w czytelni Sekcji Zbiorów Specjalnych. Biblioteka Uniwersytecka dysponuje również dwoma salami dydaktycznymi z pełnym wyposażeniem w sprzęt audiowizualny, pracownią komputerową na 20 stanowisk, salą konferencyjno-wykładową oraz miejscami do pracy indywidualnej dla studentów.

Studenci ocenianego kierunku korzystają z potrzebnej literatury zawartej przede wszystkim w Kolekcji Dydaktycznej (wypożyczalnia podręczników z wolnym dostępem), magazynie Biblioteki oraz Kolekcji Nauk Przyrodniczo-Technicznych (specjalistyczna czytelnia z wolnym dostępem), która dysponuje 73 stanowiskami do pracy dla czytelników, w tym 12 stanowiskami komputerowymi. Łączny księgozbiór zgromadzony w tej czytelni wynosi około 35 tysięcy woluminów. Udostępniany jest również bogaty zasób czasopism w formie drukowanej (w liczbie 227), a także w Bibliotece Cyfrowej UWM, gdzie zapoznać się można m.in. z wydawnictwami uniwersyteckimi. W trakcie studiowania studenci mają do dyspozycji 89 polskich i zagranicznych baz bibliograficznych, abstraktowych i pełnotekstowych, zarówno w sieci uniwersyteckiej, jak i w dostępie zdalnym z komputerów domowych (za pośrednictwem systemu identyfikacji HAN). Biblioteka udostępnia również źródła elektroniczne w postaci takich platform jak eBook ACADEMIC COLLECTION – EBSCO, IBUK Libra. Szczególnie dedykowanymi dla kierunku leśnictwo są następujące udostępnione bazy: AGRO, Bazy Instytutu Badawczego Leśnictwa, BazTech, Bazy Instytutu Botaniki PAN (z polskich baz bibliograficzno-abstraktowych), Scopus, Web of Science Core Collection, CAB Abstracts, CABI Publishing (z zagranicznych baz abstraktowych i bibliograficznych), a wśród zagranicznych baz pełnotekstowych – Cambridge Journals, De Gruyter eJournal, EBSCOhost, Elsevier (Science Direct), JoVE, JSTOR, ProQuest, SpringerLink, Taylor&Francis, Wiley Online Library.

Studenci i pracownicy mogą korzystać w sposób stacjonarny z zasobów Biblioteki od poniedziałku do soboty w godzinach 8 – 20, a nawet dłużej do 22 w okresie przedsesyjnym i w czasie trwania sesji egzaminacyjnej. Zasoby Biblioteki dostępne są również w sposób online dzięki systemowi identyfikacji HAN powiązanemu z indywidualnym kontem użytkownika, za pomocą którego można składać zamówienia, prolongować datę zwrotu oraz zweryfikować stan swojego konta. Istnieje również możliwość całodobowego zwrotu wypożyczonych pozycji za pomocą odpowiedniej wrzutni. Czytelnia Biblioteki Uniwersyteckiej wyposażona jest w 113 stanowisk komputerowych umożliwiających skorzystanie z zasobów internetu, z czego 18 jednostek ma ograniczony dostęp sieciowy tylko do domeny Biblioteki Uniwersyteckiej (do katalogu elektronicznego i Biblioteki Cyfrowej UWM) lub zasobów Punktu Informacji Normalizacyjnej.

W celu monitorowania warunków pracy Kierownik Jednostki organizacyjnej powołuje Komisję Kwalifikacyjną, na podstawie Zarządzenie Rektora Nr 19 z dnia 2 czerwca 2005 r. określającego tryb postępowania, kompetencje i odpowiedzialność poszczególnych jednostek organizacyjnych w zakresie monitorowania, zarządzania i utrzymania infrastruktury dydaktycznej, która umożliwia ustalenie bieżących potrzeb remontowych oraz wyposażenia, w salach wykładowych, ćwiczeniowych i laboratoriach. Na Wydziale Rolnictwa i Leśnictwa, stan techniczny pomieszczeń dydaktycznych na bieżąco jest sprawdzany przez pracowników inżynierijno-technicznych poszczególnych katedr. Stwierdzone nieprawidłowości są zgłaszane kierownikom katedr, a następnie Dziekanowi. Na podstawie zebranych informacji przygotowywany jest plan remontowy. Na Wydziale sukcesywnie prowadzone są remonty infrastruktury dydaktycznej i przestrzeni wspólnych, które są priorytetowe w planach remontowych.

Istotnym elementem monitoringu infrastruktury jest stała kontrola aparatury naukowo-badawczej i dydaktycznej oraz systematycznie prowadzony serwis i konserwacja aparatury oraz naprawa w przypadku awarii. Jednym z obowiązków koordynatorów przedmiotów jest stałe monitorowanie zasobów dydaktycznych i zgłaszania potrzeb dotyczących unowocześnienia wykorzystywanej aparatury i aktualizowania dostępnego dla studentów piśmiennictwa lub zwiększenia liczebności woluminów. Szczególnie istotną kwestią jest zabezpieczenie dostępu do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach. Od 2017 r. funkcjonuje w Bibliotece UWM Zespół ds. Kształtowania Księgozbioru, utrzymujący stały kontakt z przedstawicielami wydziałów i koordynujący dobór literatury zgodnie z zapisami zawartymi w sylabusach przedmiotów. Na bieżąco i dużym wysiłkiem pracowników infrastruktura dydaktyczna jest sukcesywnie wzbogacana i rozszerzana. Kolejne pomieszczenia przejęte przez Katedrę Leśnictwa i Ekologii Lasu mają być wyposażane w sprzęt naukowy i dydaktyczny, umożliwiające studentom jeszcze lepsze osiąganie efektów uczenia się, głównie w zakresie umiejętności.

Zgodność infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej z przepisami BHP zapewniają regularne coroczne przeglądy prowadzone przez pracowników uczelnianej jednostki właściwej do spraw BHP. W przeglądach tych uczestniczą również pracownicy Biblioteki (w tym społeczny inspektor pracy). Zarówno dla studentów, jak i pracowników, Uczelnia zapewnia stosowne szkolenia BHP, określone w przepisach prawa. Sale dydaktyczne pozostają pod stałą opieką pracowników (Sekcja Administracyjno-Gospodarcza oraz Sekcja Informatyzacji Procesów Bibliotecznych), którzy przyjmują uwagi od prowadzących zajęcia.

W ramach okresowych przeglądów infrastruktury studenci mogą zgłaszać swoje uwagi pracownikom obsługi, pracownikom dydaktycznym prowadzącym zajęcia, czy bibliotekarzom. Studenci uczestniczą ponadto w pracach Rady Bibliotecznej, gdzie mogą zgłaszać wnioski dotyczące infrastruktury, a także w pracach Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia w Bibliotece Uniwersyteckiej. Uwagi z przeglądów BHP i raportów Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia poddawane są analizie przez kierownictwo Biblioteki i stanowią podstawy wniosków remontowych bądź zakupowych związanych z poprawą infrastruktury. Studenci dokonują oceny infrastruktury i zasobów edukacyjnych wykorzystywanych w realizacji programu studiów, indywidualnie głównie w procesie ankietyzacji. Istnieje możliwość zgłaszania uwag i wniosków w tym zakresie do prowadzących, władz dziekańskich, opiekuna roku oraz do swojego przedstawiciela w WZZJK, który uczestniczy w opracowywaniu raportu samooceny.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie na kierunku leśnictwo są odpowiednie i umożliwiają osiągnięcie założonych efektów uczenia się, w tym w szczególności efektów dotyczących umiejętności i kompetencji inżynierskich. Dostępność sal dydaktycznych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenie zapewnia prowadzenie

właściwego procesu kształcenia na profilu praktycznym. Organizacja biblioteki uczelnianej i sposób udostępniania jej zbiorów jest odpowiedni, również dla osób z niepełnosprawnościami. Dostępność specjalistycznego oprogramowania inżynierskiego umożliwia rozwijanie umiejętności praktycznych studentów wykorzystywanych później w pracy zawodowej. Udostępnienie bezprzewodowych sieci w budynkach uczelni stwarza dogodne warunki do korzystania z wirtualnych bogatych zasobów bibliotecznych oraz baz bibliograficznych, wykorzystywanych w procesie nauczania. Okresowe przeglądy infrastruktury, wnioski studentów i pracowników UWM pozwalają na modernizację i doskonalenie infrastruktury dydaktycznej i naukowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie działalności dydaktycznej, badawczej i eksperckiej związanej z ocenianym kierunkiem. Wśród podmiotów współpracujących z Jednostką prowadzącą oceniany kierunek są podmioty różnych szczebli w ramach struktur Lasów Państwowych, przedsiębiorstwa branży drzewnej z regionu Północno-Wschodniej Polski, instytucje samorządowe, kluby sportowe, stowarzyszenia pozarządowe, instytucje ochrony zdrowia oraz placówki oświatowe. Wśród podmiotów gospodarczych są również producenci sprzętu wykorzystywanego w gospodarce leśnej, przetwórstwie surowców leśnych, usługach i dystrybucji produktów lasu. Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem rynku pracy właściwego dla kierunku.

Jednym z ważniejszych efektów współpracy z lokalnymi instytucjami i organizacjami, takimi jak m.in. Lasy Państwowe, jest dostosowanie programów studiów do potrzeb sektora leśnego. W szczególności, w 2017 roku zmieniono profil kształcenia na studiach pierwszego stopnia z ogólnoakademickiego na praktyczny. Wynikało to w dużej mierze z wyrażanych przy różnych okazjach opinii leśników, w których wskazywano na potrzebę dostosowania programu studiów do charakteru pracy związanej z gospodarowaniem zasobami leśnymi w Polsce. Konsekwentnie, w 2022 roku uruchomiono studia drugiego stopnia na ocenianym kierunku również o profilu praktycznym. W opracowywaniu programu studiów wzięły udział osoby pracujące na różnych szczeblach zarządzania lasami w Polsce. Ponadto, pod wpływem sugestii pracodawców do programu studiów wprowadzono nowe moduły: *zarządzanie gospodarstwem leśnym* oraz *geodezja leśna z geomatyką*. Moduł *ekspertyzy przyrodnicze* włączono do

programu od roku akad. 2022/23 zastępując moduł *dendrometria* (pomiar drewna stanowi wciąż zasadniczą część nowych zajęć, ale na skutek sugestii praktyków został wzbogacony o zagadnienia związane z nadzorem przyrodniczym).

W odpowiedzi na zapotrzebowanie rynku pracy na bieżąco uaktualniane są treści wykładów, m.in. o wyniki najnowszych badań zmian klimatycznych oraz ich wpływu na lasy, w tym zagadnienia związane z adaptacją do zmian klimatycznych. Do przykładów modyfikowania treści zajęć o zagadnienia wskazywane przez praktyków zaliczyć można: wpływ zmian klimatu na procesy ekologiczne w lasach (moduł: *ekologiczne podstawy hodowli lasu*), modyfikacje postępowania hodowlanego w związku ze zmianami klimatu (*hodowla lasu*), uszkodzanie kory i łyka jako wektor wnikanie zarodników grzybów powodujących nekrozy i zgnilizny (*fitopatologia leśna*). Moduł *edukacja leśna* został wzbogacony o treści nt. nowych metod aktywnej edukacji terenowej adresowanych do seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Do modułu *łowiectwo* zostały dodane treści związane m.in. z oceną liczebności zwierząt z wykorzystaniem dronów czy fotopułapek. W zajęciach *komunikacja społeczna w leśnictwie* dodano treści związane z zarządzaniem komunikacją w mediach społecznościowych i budowaniem wizerunku Lasów Państwowych w kontekście kryzysów medialnych. Zmiany treści kształcenia sugerowane przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego zachodziły również w przypadku zajęć ekonomicznych: w *ekonomice leśnictwa* w celu lepszego rozumienia przez studentów podstawowych różnic pomiędzy kwotami na fakturach, podatkami i rentownością wprowadzono podstawowy rachunek ekonomiczny na przykładzie realizacji usług związanych z leśnictwem. Do treści kształcenia w *zarządzaniu gospodarstwem leśnym* dodano informacje z zakresu rachunku kosztów przy realizacji prac leśnych w nowoczesnych technologiach pozyskania drewna. Wzbogacanie treści zajęć pod wpływem konsultacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma miejsce na bieżąco i dotyczy niemal wszystkich modułów na ocenianym kierunku. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Współpraca ma charakter systematyczny i opera się przede wszystkim na funkcjonowaniu Społecznej Rady Konsultacyjnej, która uczestniczy m.in. w zbieraniu informacji nt. oczekiwań rynku pracy wobec absolwentów ocenianego kierunku od przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w regionie. Informacje są wykorzystywane m.in. w doskonaleniu programu kształcenia. Członkami Rady są profesjonaliści związani z leśnictwem w regionie. Konkretnym efektem działań Rady było np. wprowadzenie nowych modułów lub modyfikacja istniejących, które odpowiadają na rosnące zapotrzebowanie rynku na specjalistów z zakresu zrównoważonego zarządzania lasami, ochrony bioróżnorodności, a także zarządzania projektami leśnymi i ochroną środowiska; wzbogacenie oferty dydaktycznej o zajęcia związane z adaptacją do zmian klimatycznych i przekształceniami w polskim i europejskim leśnictwie; również zaktualizowanie treści programowych w zakresie nowych technologii wykorzystywanych w leśnictwie, takich jak systemy GIS, LIDAR, drony, oraz inne innowacyjne narzędzia do zarządzania ekosystemami leśnymi. Do zadań Rady poza zbieraniem opinii w zakresie oferty edukacyjnej i kształtowania sylwetki absolwenta, należy m.in. zgłaszanie zapotrzebowania na badania, wsparcie w pozyskiwaniu środków finansowych na projekty badawcze i dydaktyczne oraz wsparcie organizacyjne w realizacji tych projektów, opiniowanie programów studiów i zakresu treści zajęć poszczególnych kierunków a także wspomaganie realizacji praktyk studenckich. Rada opiniowała program kształcenia na drugim stopniu studiów, a później była również zaangażowana w modyfikacje odnośnie zakresu zajęć specjalistycznych, uwzględniających bardziej zaawansowane techniki i metody zarządzania gospodarką leśną, takie jak planowanie przestrzenne w leśnictwie, zrównoważona gospodarka leśna oraz nowe technologie w monitoringu lasów; dostosowanie programu do potrzeb

rynku pracy, w tym włączenie praktycznych modułów dotyczących współpracy z nadleśnictwami, parkami narodowymi, organizacjami ochrony środowiska oraz przemysłem leśnym, który wymaga specjalistycznej wiedzy i kompetencji praktycznych. W programie uwzględniono również sugestie Rady odnośnie rozwijania kompetencji miękkich, takich jak zarządzanie zespołami, negocjacje, komunikacja w kontekście leśnictwa i ochrony przyrody, które są istotne w pracy zawodowej absolwentów. Społeczna Rada Konsultacyjna uczestniczyła również w analizie i ocenie efektywności praktyk zawodowych. W szczególności Rada rekomendowała rozszerzenie współpracy z nowymi partnerami w celu zapewnienia studentom dostępu do różnorodnych doświadczeń zawodowych, obejmujących nie tylko administrację leśną, ale także współpracę z firmami zajmującymi się przemysłem leśnym, badaniami przyrodniczymi, czy organizacjami ekologicznymi. Rada uczestniczy również w ocenie procesu kształcenia, monitorowaniu wyników nauczania i satysfakcji studentów. Dzięki tej współpracy udało się zidentyfikować mocne strony programu kształcenia, takie jak wysoka jakość praktyk zawodowych oraz silne powiązanie programu z rzeczywistymi potrzebami rynku pracy; wskazać obszary do poprawy, takie jak potrzeba lepszego przygotowania studentów do pracy z nowoczesnymi narzędziami leśnymi, rozwiązywania problemów związanych z bioróżnorodnością oraz zarządzania projektami leśnymi w zmieniającym się kontekście ekologicznym i społecznym.

Współpraca z otoczeniem ma również charakter nieformalny i obejmuje spotkania i dyskusje podczas targów, konferencji, wystaw oraz uroczystości wydziałowych. W Jednostce prowadzącej oceniany kierunek organizowane są spotkania z przedstawicielami branży, na których omawiane są tendencje zmian w sektorze leśnym. Wydział nawiązuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym również poprzez organizację praktyk zawodowych studentów, gromadzi opinie pracodawców wyrażane w m.in. w dzienniku praktyk i podczas rozmów z kierownikiem ODD w czasie wizytowania przez niego jednostek, w których realizowana jest praktyka. Zebrane w ten sposób informacje są jednym z elementów weryfikacji i oceny przydatności przypisanych kierunkowi efektów uczenia się. Opinie są również zbierane w ramach anonimowego badania ankietowego realizowanego na podstawie Zarządzenia nr 83/2024 Rektora UWM w sprawie określenia wzorów kwestionariuszy ankiet oraz procedur przeprowadzania badań ankietowych dotyczących losów zawodowych absolwentów oraz opinii pracodawców o absolwentach Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Aktywną formą współpracy Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest również organizacja konferencji z udziałem przedstawicieli branży leśnej. Na przykład, w 2023 roku zorganizowano konferencję, w której uczestniczyli przedstawiciele instytucji leśnych, co pozwoliło na wymianę doświadczeń i pomysłów dotyczących dalszego rozwoju kierunku. Konferencja „Współpraca Lasów Państwowych i przedsiębiorstw leśnych – ocena i perspektywy na przyszłość”, na której głos zabierali prelegenci z Lasów Państwowych, z różnych szczebli zarządzania od nadleśnictwa po Dyрекcję Generalną LP, ale również takie firmy/organizacje jak: leśny zakład doświadczałny, firmy związane z gospodarką leśną i przetwórstwem surowców leśnych, była prowadzona przez studentów ocenianego kierunku. Ponadto, konferencja „Rynek pracy dla leśnika” organizowana przez studentów leśnictwa ma charakter cykliczny a jej celem jest poszerzanie świadomości przyszłych absolwentów leśnictwa nt. możliwości podjęcia pracy po studiach leśnych. Koncepcja konferencji jest taka, aby zapraszać nie tylko takich absolwentów leśnictwa, którzy pracują w lasach, ale również takich, którzy po zakończeniu studiów leśnych obrali inne ścieżki kariery w szeroko rozumianym sektorze leśnym. W czasie zeszłorocznej konferencji odbyły się też warsztaty dziennikarskie „Jak pisać o lesie”. Konferencja cieszy się dużym zainteresowaniem studentów z innych ośrodków kształcących leśników, co jest ważnym elementem integrującym studentów leśnictwa w kraju. W ramach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym podjęto projekt „Uniwersytet Wielkich Możliwości – program podniesienia jakości

zarządzania procesem kształcenia i jakości nauczania, współfinansowany przez UE” i obejmujący m.in. dodatkowe zajęcia dla studentów prowadzone przez praktyków z branży leśnej.

W ramach współpracy z otoczeniem gospodarczym realizowane są projekty szkoleniowe, usługowe i badawcze. Wśród badań związanych z leśnictwem są m.in. nt. „Wpływ jeleniowatych na odnowienia dębowe w Nadleśnictwie Stare Jabłonki”. Współpraca badawczo-wdrożeniowa była też prowadzona we współpracy z takimi podmiotami, jak: zakłady usług leśnych i producenci branży leśnej, zakłady wsparcia leśnictwa w ramach automatyzacji usług leśnych związanych z pielęgnacją młodszych faz rozwojowych drzewostanu, koncepcji pozyskania biomasy na cele energetyczne z cięć pielęgnacyjnych w młodszych fazach rozwojowych drzewostanu czy optymalizacji zarządzania usługami w sferze pozyskania i zrywki drewna. Wśród podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi realizowana jest współpraca naukowo-badawcza i dydaktyczna są również parki narodowe. W tych podmiotach pracownicy i studenci ocenianego kierunku biorą udział w pracach związanych z inwentaryzacją zasobów przyrodniczych (np. populacji cisa, wawrzynka wilczełyko), wykonują ekspertyzy botaniczne i we współpracy z lokalnym szpitalem prowadzą zajęcia w zakresie terapii lasem w leczeniu pacjentów z zaburzeniami psychicznymi. Działania te zaowocowały publikacjami naukowymi, które podkreślają rolę środowiska leśnego w poprawie zdrowia psychicznego i dobrostanu pacjentów. Nawiązano również współpracę z parkami narodowymi, umożliwiając studentom udział w badaniach dotyczących oceny zdrowotności drzewostanów oraz monitorowania zmian w ekosystemach.

W ramach współpracy z otoczeniem pracownicy Jednostki prowadzą zajęcia na ocenianym kierunku prowadzą działania edukacyjne w okolicznych szkołach, m.in. technikach leśnych, jak również w szkołach podstawowych. Organizowane są spotkania, wykłady i warsztaty np.: Uniwersytet Dzieci i Olsztyńskie Dni Nauki i Sztuki. Te ostatnie to program realizowany na Uczelni, który angażuje szkoły podstawowe i średnie. W ramach tego wydarzenia przygotowywane są warsztaty edukacyjne, które mają na celu zwiększenie świadomości ekologicznej wśród młodzieży. W bieżącym roku przeprowadzono m.in. warsztaty takie jak „Pomiar drzew”, „Dzikie kopytne w lesie – co robią, kiedy nikt nie patrzy?” oraz „Miejsca odkrywcy natury”. Ponadto, Wydział Rolnictwa i Leśnictwa realizuje program Szkoła Partnerska, który ma na celu nawiązywanie współpracy z szkołami średnimi. Co roku przygotowywana jest oferta tematów edukacyjnych, które mogą być wybierane przez szkoły.

Ważnym elementem kształcenia studentów są wyjazdy terenowe realizowane w przypadku niemal każdego modułu kształcenia, m.in. zajęcia w modułach: *typologia leśna*, *ochrona lasu*, *produkcyjność lasu i ekspertyzy przyrodnicze*. W wyjazdach często biorą udział pracownicy nadleśnictw oraz firm związanych z leśnictwem, np. zakładów usług leśnych czy zakładów przetwórstwa drzewnego. Spotkania w trakcie wyjazdów stanowią również okazję do zebrania opinii dotyczących oczekiwań pracowników Lasów Państwowych oraz firm związanych z leśnictwem na temat jakości kształcenia na kierunku. Dzięki współpracy z licznymi podmiotami gospodarczymi i organami administracji samorządu lokalnego możliwa jest realizacja praktyk zawodowych. Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych są także zapraszani do prowadzenia zajęć w ramach programu leśnictwa. Dzięki temu studenci mają możliwość zapoznania się z praktycznymi aspektami zawodu leśnika oraz bezpośrednio uczestniczyć w procesie dydaktycznym prowadzonym przez ekspertów z branży. Wykładowcy z otoczenia społeczno-gospodarczego aktywnie włączają się w proces nauczania, dzieląc się swoimi sugestiami dotyczącymi treści i form kształcenia oraz aktualnych tematów do włączenia do programu. Do prowadzenia zajęć wybierani są praktycy o dużym doświadczeniu zawodowym, również w zakresie wykorzystania nowoczesnych narzędzi oraz technologii stosowanych w leśnictwie. W szczególności, część modułów

istotna z punktu widzenia praktyki leśnej jest prowadzona przez pracowników Lasów Państwowych i innych podmiotów państwowych związanych z zagospodarowaniem i ochroną lasu.

Współpracujące podmioty gospodarcze udostępniają szereg nowoczesnych urządzeń i maszyn do realizacji procesu dydaktycznego na ocenianym kierunku, np. harvestery i forwardery; symulator harwestera i forwardera; mobilny warsztat mechaniczny do nauki konserwacji i naprawy maszyn leśnych; traki i piły formatowe, maszyny do obróbki drewna, w tym korowarki i strugarki, rębaki oraz specjalistyczne środki transportowe, piły taśmowe, przenośniki, hydrauliczne elementy ruchu, sterowniki, traki, kotły grzewcze na zrębki oraz linie produkcyjne elementów drewnianych, które stanowią elementy wyposażenia do produkcji podłóg drewnianych; wysokotonażowe środki transportowe; sprzęt do ekspertyz przyrodniczych i monitoringu, w tym sondy arborystyczne, fotopułapki, GPS geodezyjny, podkłady mapowe i raporty inwentaryzacyjne oraz GiS (Systemy Informacji Geograficznej). Dzięki udostępnieniu szerokiej gamy maszyn i urządzeń przez współpracujące podmioty, studenci kierunku leśnictwo mają możliwość zapoznania się z nowoczesnymi technologiami wykorzystywanymi w branży leśnej, co umożliwia im zdobycie praktycznych umiejętności odpowiadających wymaganiom współczesnego rynku pracy w sektorze leśnym.

Na ocenianym kierunku liczne prace dyplomowe powstają we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, między innymi dzięki udostępnieniu infrastruktury i materiału do badań. W ostatnich latach studenci ukończyli m.in. prace na temat: „Wpływ interakcji międzygatunkowej na cechy biometryczne wybranych drzew w nadleśnictwie Olsztynek”; „Występowanie i ochrona wilka szarego (*Canis lupus*) na terenie Nadleśnictwa Bydgoszcz”; „Zmiany udziału powierzchniowego starodrzewów RDLP Olsztyn”; „Wpływ zabiegów pielęgnacyjnych na jakość drzewostanów sosnowych w Nadleśnictwie Nurzec”.

Współpraca z otoczenia odbywa się przy aktywnym udziale studentów. Członkowie kół naukowych realizują różne zadania naukowe, biorą czynny udział w wyjazdach studyjnych, konferencjach, szkoleniach i spotkaniach z pracodawcami oraz naukowcami z innych ośrodków w kraju. Np. w ramach pikniku rodzinnego w 2022 r. odbyły się aktywności promujące ochronę środowiska, w tym sprzątanie lasu. Działania te miały na celu integrację lokalnej społeczności i promowanie działań na rzecz ochrony przyrody. W 2024 roku Koło Naukowe Leśników uczestniczyło w akcji usuwania inwazyjnych gatunków drzew, takich jak robinia akacjowa i dąb czerwony, zorganizowanej przez Fundację Nexus w Parku Jakubowo. Działanie miało na celu ochronę rodzimych ekosystemów leśnych oraz edukację społeczną w zakresie zarządzania bioróżnorodnością. W tym samym roku Koło wzięło udział w warsztatach organizowanych przez Fundację Młodej Nauki, które dotyczyły rozwoju umiejętności komunikacyjnych w kontekście mediów i ochrony środowiska. Z kolei studenci, którzy chcą zdobyć wiedzę potrzebną do prowadzenia własnej innowacyjnej działalności gospodarczej oraz rozwijania swoich planów biznesowych lub komercjalizacji projektów naukowo-badawczych mogą uczestniczyć w dwusemestralnym programie „Międzywydziałowa Szkoła Przedsiębiorczości UWM” realizowanym przez Akademię Biznesu UWM, również we współpracy z podmiotami gospodarczymi.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest immanentnym elementem systemu kształcenia na ocenianym kierunku; wspiera rozwój programu kształcenia, umożliwiając studentom zdobycie umiejętności praktycznych oraz przyczyniając się do szerzenia wiedzy na temat ochrony środowiska, zrównoważonego zarządzania zasobami leśnymi i edukacji ekologicznej. Proces monitorowania współpracy z otoczeniem polega na zbieraniu opinii od studentów, pracodawców oraz przedstawicieli instytucji, które angażują się w organizowanie praktyk oraz konsultowanie programu studiów. Ze względu na wielopłaszczyznową, zróżnicowaną współpracę z interesariuszami

zewnątrznymi, ewaluacja jest realizowana na wielu płaszczyznach, na bieżąco i cyklicznie w ramach funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia. Całokształt współpracy jest uwzględniany w corocznych raportach Jednostki i stanowi podstawę do ewentualnych działań doskonalących. Zatem można stwierdzić, że prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Jednostka prowadząca oceniany kierunek traktuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym jako jeden z filarów działań na rzecz jakości kształcenia. Specyfika działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym przedsiębiorstw produkcyjnych, z którymi Jednostka współpracuje w zakresie opracowania, doskonalenia i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscypliną nauki leśnej, do której kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla ocenianego kierunku leśnictwo. Współpraca jest prowadzona systematycznie, ma zróżnicowane formy oraz jest adekwatna do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Jednostka prowadzi systematyczne przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym z uwzględnieniem wymogów programu studiów. Wnioski z tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Dobra praktyka dotyczy wyróżniającej się współpracy Jednostki prowadzącej oceniany kierunek z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Współpraca z otoczeniem jest systematyczna, wielopłaszczyznowa oraz bardzo ścisła i jako taka przynosi wymierne efekty w zakresie osiągania przez studentów efektów uczenia się. Partnerzy z otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcy reprezentują podmioty o profilu ściśle związanym z dyscypliną, do której przypisano oceniany kierunek. Interesariusze zewnętrznymi współpracują w zakresie konstruowania i realizacji programu kształcenia, nie tylko w zakresie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, ale również jako partnerzy w projektach badawczych operatywnie włączają się w rozwój naukowy Jednostki, a to wydatnie wpływa na poziom kształcenia. Współpraca z otoczeniem ma charakter formalny (uczestnictwo interesariuszy w organach statutowych Uczelni oraz na podstawie umów o współpracy, obejmuje m.in. organizację praktyk, staży, zajęć terenowych, udostępnianie infrastruktury i materiału badawczego oraz udział praktyków w procesie dydaktycznym), jak również nieformalny. W tym ostatnim przypadku należy

podkreślić bogate doświadczenie Jednostki w interakcji z otoczeniem oraz umiejętne wykorzystanie realnego zaangażowania podmiotów zewnętrznych w funkcjonowanie Uczelni. We współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego intensywnie działają studenci. Jednostka aktywnie angażuje studentów w realizację wspólnych projektów badawczo-wdrożeniowych, które odpowiadają na aktualne potrzeby branży. Niektóre z tych projektów mają wysoce innowacyjny charakter. Ponadto, studenci regularnie prowadzą działania o charakterze edukacyjnym i pomocowym na rzecz społeczności lokalnej. Regularna ewaluacja współpracy i bieżący monitoring pozwalają na elastyczne dostosowywanie programów studiów do potrzeb rynku i dalszy rozwój współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. Takie działania przyczyniają się do doskonalenia kształcenia i bardzo dobrego przygotowania zawodowego absolwentów.

Podsumowując, współpraca z otoczeniem wyraźnie przyczynia się do ciągłego doskonalenia programów studiów, w tym również dostosowywania zakresu i metod kształcenia do dynamicznie zmieniających się wymogów rynku pracy. Dzięki kompleksowemu podejściu do współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym kierunek zapewnia studentom możliwość zdobycia wysoko zaawansowanych praktycznych umiejętności i doświadczeń zawodowych, co jest kluczowe dla ich przyszłej aktywności zawodowej.

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Ważnym obszarem działalności WRiL jest kwestia zwiększania stopnia umiędzynarodowienia, co jest wpisane w strategię rozwoju Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego na lata 2021-20230. Podstawą polityki umiędzynarodowienia aktywności jest Zarządzenie Nr 6/2023 Rektora UWM z dnia 30.01.2023 r., w którym określono zasady zawierania umów o współpracy z instytucjami zagranicznymi, uczestnictwa w międzynarodowych sieciach naukowych, pozyskiwania i realizacji projektów międzynarodowych, kształcenia studentów zagranicznych, zatrudniania profesorów wizytujących z zagranicy, w zakresie mobilności studentów, doktorantów i pracowników, uczestnictwa w międzynarodowych rankingach uczelni oraz promocji zagranicznej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Obecnie WRiL realizuje projekty "Regionalna Inicjatywa Doskonałości 2024-2027" i „Program Rozwojowy Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie”, w ramach których pracownicy i studenci Wydziału mogą skorzystać z dofinansowania udziału w zagranicznych oraz międzynarodowych konferencjach naukowych, a pracownicy mogą aplikować o dofinansowanie zagranicznych szkoleń, misji oraz staży naukowych.

Wydział Rolnictwa i Leśnictwa rozwija kilka kierunków działań w celu zwiększenia umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Tymi działaniami są:

- wymiana kadry i studentów w ramach umów bilateralnych i krajowych oraz międzynarodowych programów wsparcia, m.in. realizacja staży naukowych

- współpraca naukowo-badawcza z instytucjami i uczelniami zagranicznymi;
- wspieranie aktywności pracowników Wydziału na arenie międzynarodowej (np. organizacja międzynarodowych konferencji naukowych, udział w radach naukowych czasopism, stowarzyszeniach);
- przygotowanie nauczycieli i studentów do kontaktów międzynarodowych poprzez organizowanie zajęć anglojęzycznych;
- promocja programów wymiany międzynarodowej wśród pracowników i studentów.

Uniwersytet podpisał 150 umów naukowo-badawczych oraz 407 umów partnerskich, w ramach programu ERASMUS+, na podstawie których odbywa się wymiana kadry i studentów z licznymi ośrodkami zagranicznymi w Bułgarii, Czechach, Estonii, Finlandii, Hiszpanii, Litwie, Niemczech, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Turcji czy Ukrainie. W ostatnich latach pracownicy oraz studenci Wydziału uczestniczyli bądź nadal uczestniczą w międzynarodowych projektach takich jak Projekt Erasmus+ CC Water, Projekt Erasmus+ ReRural, Project Erasmus+ Smartrural, Project Erasmus+ Ruralyouth, w ramach których organizowane są wyjazdy studyjne, semestralne, połączone z kształceniem na międzynarodowym poziomie. Oprócz programu ERASMUS+ dodatkowo mobilność kadry badawczo-dydaktycznej Wydziału umożliwiają realizowane inne projekty takie jak POWER (Fundusze Europejskie – Wiedza, Edukacja Rozwój i Europejski Fundusz Społeczny) czy Regionalna Inicjatywa Doskonałości (RID) (MNiSW/MEiN). Pracownicy Wydziału mieli możliwości podnoszenia swoich kompetencji naukowych i dydaktycznych w trakcie odbywania misji i staży naukowych w wielu instytucjach zagranicznych w takich krajach jak Austria, Belgia, Finlandia, Francja czy Hiszpania. Przy wsparciu Wydziału pracownicy WRiL odbyli łącznie 22 różnego rodzaju staży naukowych w latach 2019-2023.

Działania z zakresu umiędzynarodowienia kształcenia na Wydziale są koordynowane przez pełnomocnika Dziekana ds. umiędzynarodowienia oraz Wydziałowego Koordynatora ERASMUS+, który wykazuje dużą aktywność w zakresie aplikowania o środki finansowe w programie ERASMUS+ dedykowanym do współpracy z krajami partnerskimi (spoza Unii Europejskiej), pozyskując fundusze (Projekty KA107) na wyjazdy nauczycieli Wydziału i przyjazdy pracowników naukowych z Ukrainy (National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine (NULES)-Kijów).

W latach 2022-2024 w ramach programu ERASMUS+ 15 studentów ocenianego kierunku wyjechało na praktyki do Francji, natomiast nikt ze studentów leśnictwa nie podjął się studiowania za granicą. W tym samym okresie 27 studentów, w tym jedna osoba na studia, przyjechało na Wydział, głównie z Turcji, Słowacji, Portugalii i Rumunii. Z kolei 25 nauczycieli WRiL skorzystało z programu ERASMUS+ i wyjechało zagranicę w celu prowadzenia zajęć lub na szkolenia, a 12 nauczycieli przyjechało na Wydział, głównie z Litwy, Ukrainy, Słowacji i Turcji. W ramach programu ERASMUS+ staże na WRiL odbyli pracownicy zagranicznych uczelni m.in. z Austrii, Kazachstanu czy Słowacji.

Wydziałowy Koordynator Programu Erasmus+ przekazuje studentom na bieżąco informacje na temat możliwości studenckiej wymiany międzynarodowej, które są również zamieszczane na stronie internetowej Wydziału i w gablotach informacyjnych. Rekrutacja na wyjazdy na studia na nadchodzący rok akademicki, ogłaszana z reguły na początku stycznia, odbywa się poprzez Uniwersytecki System Obsługi Studiów (USOSweb), gdzie studenci mogą zapoznać się z listą dostępnych ofert.

Zwiększenie umiędzynarodowienia współpracy naukowo-badawczej wpływającej na proces kształcenia odbywa się na Wydziale również poprzez: (1) wspólne artykuły naukowe publikowane z współautorami zagranicznymi w prestiżowych czasopismach międzynarodowych posiadających współczynnik wpływu (IF) (39 publikacji w latach 2019-2024); (2) uczestnictwo w stażach naukowych w prestiżowych uczelniach zagranicznych w takich krajach jak Austria, Belgia, Hiszpania, Litwa, Łotwa,

Niemcy, Słowacja, USA, Włochy, w ramach których nauczyciele akademicy podnoszą swoje kompetencje naukowo-dydaktyczne, (3) organizację międzynarodowych konferencji naukowych (6 konferencji w latach 2022-2024), (4) udział pracowników w radach naukowych międzynarodowych czasopism (Energies, Sustainability, Agriculture, Polish Journal of Agronomy, Journal of Elementology, Soil Science Annual, Mires and Peat, Minerals, Agronomy Science, Environments i in.), (5) udział pracowników w licznych organizacjach i stowarzyszeniach międzynarodowych, (6) wspólne publikacje ze studentami w międzynarodowych czasopismach (5 publikacji w Journal of Soil Science and Plant Nutrition, Ecological Indicators, Soil Science Annual, Applied Soil Ecology).

Wydział prowadzi aktywne działania związane z podnoszeniem znajomości języka obcego (szczególnie języka angielskiego). Oprócz obligatoryjnego dla studentów lektoratu z języka angielskiego w wymiarze 120 godzin przez 4 semestry na studiach pierwszego stopnia i 30 godzin przez 1 semestr na II stopniu, zarówno nauczyciele akademicy jak i studenci mają możliwość udziału w specjalistycznych kursach i warsztatach językowych, organizowanych przez Uczelnię w ramach wewnętrznych, uniwersyteckich programów wsparcia oraz krajowych programów, m. in. w dwóch edycjach programu POWER – w latach 2018-2023.

Stopień umiędzynarodowienia procesu kształcenia podlega corocznej ocenie przez Wydziałowego Koordynatora Programu Erasmus+, w ramach której dokonuje się podsumowania aktywności studentów oraz pracowników (danych liczbowych) dotyczącej wyjazdów zagranicznych i na ich podstawie przygotowuje raporty na temat internacjonalizacji kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wydział Rolnictwa i Leśnictwa UWM przykłada dużą wagę do umiędzynarodowienia procesu kształcenia i kreuje możliwości korzystania z międzynarodowych programów wymiany studentów i nauczycieli tj. ERASMUS+ oraz prowadzi działania zachęcające do wyjazdów zagranicznych na studia i praktykę na kierunku leśnictwo. W tym celu pozyskuje różne fundusze, w tym europejskie, wspierające międzynarodową mobilność kadry i studentów. Wyrazem internacjonalizacji współpracy jest również organizacja międzynarodowych konferencji oraz wspólne artykuły publikowane z autorami zagranicznymi w prestiżowych czasopismach. Istotne zaangażowanie ujawnia się również w podnoszeniu kompetencji językowych studentów i pracowników Wydziału w ramach lektoratów języków obcych i dodatkowych kursów i warsztatów językowych. Ewaluacja internacjonalizacji procesu kształcenia pozwala na dalsze doskonalenie tej działalności.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów w procesie uczenia się na kierunku leśnictwo ma stały i kompleksowy charakter oraz przybiera zróżnicowane formy. Funkcjonująca w ramach systemu opieka oferowana studentom realizowana jest w zadowalający sposób. Studentom zapewnia się dostęp do materiałów realizowanych na zajęciach w ramach funkcjonujących systemów informatycznych uczelni. Za realizację systemu wsparcia studentów odpowiadają między innymi władze Uczelni, władze dziekańskie, opiekun roku, opiekunowie kół naukowych, pracownicy administracyjni i dydaktyczni reprezentujący poszczególne działy organizacyjne Wydziału i Uczelni. Wsparcie studentów i współpraca pomiędzy nimi, a przedstawicielami Uczelni i Wydziału została pozytywnie oceniona przez studentów podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA. System wsparcia uwzględnia wykorzystywanie nowoczesnych technologii. Każdy ze studentów ma możliwość skontaktowania się z nauczycielami za pomocą poczty elektronicznej lub w ramach organizowanych dyżurów.

Oferowane wsparcie jest zgodne z celami kształcenia. Nauczyciele akademicki wspomagają studentów w osiąganiu efektów uczenia się. Są dostępni dla studentów podczas wyznaczonych godzin konsultacji oraz w przerwach między zajęciami. Biuro Karier UWM wchodzące w skład Centrum Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym UWM wspiera studentów między innymi w znalezieniu pracy, zwiększeniu kompetencji i w szeroko rozumianej obecności na rynku pracy. W ramach swojej działalności studenci otrzymują informacje o ofertach pracy, staży i praktyk oraz mają możliwość skorzystania ze szkoleń i spotkań podnoszących kompetencje niezbędne do wejścia na rynek pracy. Pomoc jest efektywna, skuteczna i ma istotny wpływ na jakość wsparcia studentów kierunku. Na kierunku wykorzystywana jest platforma Teams, na której publikowane są materiały dydaktyczne oraz dodatkowe dokumenty wspomagające w efektywny sposób realizację programu studiów.

Wsparcie studentów kierunku leśnictwo uwzględnia również zróżnicowane formy przygotowania studentów do aktywności na rynku pracy, w ramach których mogli skorzystać z licznych kursów, warsztatów i aktywności o praktycznym charakterze takich jak szkolenia z obsługi harwesterów i forwarderów, kursów brakarskich, oceny szkód łowieckich, wizytach na targach powiązanych z tematyką kierunku oraz wyjazdach do Parków Narodowych. Na wydziale funkcjonuje 19 kół naukowych, a studenci ocenianego kierunku głównie angażują się w działalność dwóch - Koła Naukowego Leśników oraz Koła Naukowego Entomologów "Pasikonik". Studentom zapewnia się możliwość uczestnictwa w konferencjach oraz włączani są przez kadrę akademicką w prowadzenie badań naukowych. Działalnością kół naukowych opiekują się przyporządkowani opiekunowie kół. Koła Naukowe mogą ubiegać się o Studencki Grant Rektora, czyli ogólnouczelniany konkurs projektowy. Studenci zrzeszeni w kołach naukowych zachęceni są zarówno do aktywności naukowej, jak również poszerzania swoich umiejętności praktycznych, czego wynikiem są liczne publikacje oraz aktywności o charakterze praktycznym, takie jak między innymi szkolenie z metod inwentaryzacji dużych drapieżników "The Wolf Expedition". Poza tym, studenci mają możliwość zaangażowania się w różne aktywności organizowane w uczelni, między innymi w Klubie Sportowym AZS Olsztyn, Akademickim

Centrum Kultury UWM, Akademickim Klubie Żeglarskim "Szkwał", Zespole Pieśni i Tańca "Kortowo" i innych. Studenci zrzeszeni w organizacjach studenckich otrzymują niezbędne wsparcie od swoich opiekunów oraz Władz Uczelni i Wydziału. Działania ich są odpowiednio finansowane i wspierane organizacyjnie.

Na wizytowanym kierunku studiów funkcjonują mechanizmy motywacyjne studentów. Studenci mogą ubiegać się o stypendium rektora dla najlepszych studentów za wysokie osiągnięcia artystyczne, naukowe i sportowe. Zasady przyznawania stypendium rektora są określone przez odpowiednie przepisy sformułowane na poziomie uczelnianym. Studentom zapewnia się także między innymi możliwość prezentowania wyników badań na konferencjach i w publikacjach naukowych oraz ubiegania się o nagrody za najwyższe średnie ze studiów lub najlepszą pracę dyplomową. Stypendia są wypłacane terminowo, a proces składania wniosków w opinii studentów jest przejrzysty i sprawiedliwy. Stypendium Rektora jest głównym sposobem wsparcia studentów wybitnych. Dodatkowe instrumenty motywujące realizowane na poziomie uczelnianym to między innymi wsparcie finansowe dla najzdolniejszych, poprzez finansowanie udziału w konferencjach i innych wydarzeniach, nagroda "Najlepszego Absolwenta UWM" oraz nagrody Rektora UWM. Studenci ocenianego kierunku mogą również ubiegać się o przyznanie innych stypendiów, takich jak między innymi Stypendium Ministra Nauki, Stypendium Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Uczelnia oferuje wsparcie w procesie uczenia się z uwzględnieniem potrzeb różnych grup studentów np. aktywnych zawodowo lub wychowujących dzieci. W przypadku problemów ze zrozumieniem materiału bądź wątpliwościami dotyczącymi zaliczeń, egzaminów, studenci mają możliwość zgłoszenia się do nauczyciela akademickiego w godzinach wcześniej z nim ustalonych. Studenci kierunku mają możliwość ubiegania się o zróżnicowane formy wsparcia w obszarze bytowym, socjalnym i administracyjnym. Studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualną organizację studiów. W ramach systemu stypendialnego, realizowane są takie formy wsparcia jak stypendium socjalne, dla osób niepełnosprawnych oraz zapomoga. Studenci z niepełnosprawnościami kształcącymi się na ocenianym kierunku mają możliwość skorzystania z wielu zróżnicowanych instrumentów wsparcia, które mają na celu ułatwienie studentom pełnego skorzystania z oferty Wydziału, w tym osiągnięcia niezbędnych efektów uczenia się oraz nabycia kompetencji przewidzianych w programie studiów.

Wsparcie studentów z niepełnosprawnościami ma charakter wsparcia zindywidualizowanego i dostosowanego do potrzeb. Studenci mogą ubiegać się między innymi o wsparcie asystenta w czynnościach związanych z procesem kształcenia, wypożyczenie sprzętu technicznego oraz dostosowanie materiałów dydaktycznych do potrzeb indywidualnych. Wsparcie koordynowane i realizowane jest przez Wydziałowego opiekuna studentów z niepełnosprawnością oraz Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami UWM.

Na kierunku leśnictwo funkcjonują przyjęte procedury formalne związane ze składaniem skarg i wniosków. Skargi i wnioski zgłaszane mogą być pisemnie za pomocą poczty elektronicznej lub ustnie w ramach określonego protokołu. Student ma bezpośrednią możliwość zgłoszenia swojej sprawy bezpośrednio do samorządu studenckiego lub bezpośrednio do Prodziekana ds. studenckich i promocji, opiekuna roku, nauczycieli akademickich oraz bezpośrednio do władz rektorskich. W ramach procedury, sprawy rozpatrywane są bez zbędnej zwłoki z zachowaniem zasad bezstronności, a w przypadku skomplikowanych i zawiłych sytuacji, sprawą zajmuje się Kolegium Dziekańskie lub specjalnie powołana komisja/zespół, w skład której wchodzi przedstawiciele samorządu studenckiego oraz opiekun roku.

Uczelnia prowadzi działania na rzecz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy. Wprowadzone zostały dobre zwyczaje i zasady etycznego postępowania pracowników i studentów

Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Kodeks Etyki. W Uczelni funkcjonuje Rzecznik Dyscyplinarny ds. Nauczycieli Akademickich, Rzecznik Dyscyplinarny ds. Studentów, Komisje Dyscyplinarne, Rzecznik Praw Studenta oraz Rzecznik ds. Równości Szans. W ramach obowiązującej i uchwalonej Procedury antymobbingowej, stwierdza się, że Uczelnia jest prawidłowo przygotowana i zorganizowana pod kątem przeciwdziałania wyżej wymienionym formom naruszeń. W ramach zapewnienia bezpieczeństwa, podczas pierwszych zajęć laboratoryjnych, terenowych i praktycznych przeprowadzane jest szkolenie z bezpieczeństwa i higieny pracy. System wsparcia uwzględnia kompleksowe wsparcie administracyjne dla studentów kierunku. Sprawami administracyjnymi zajmują się specjalnie do tego przygotowani i przypisani pracownicy dziekanatu, którzy wyróżniają się wysokimi kompetencjami, profesjonalnym i serdecznym podejściem do studentów. Poza dziekanatem, studenci mogą skorzystać ze wsparcia pracowników innych jednostek, takich jak między innymi pracownicy Biblioteki Uniwersyteckiej, Biura Karier UWM i innych, szczególnie tych wymienianych wcześniej w ocenie kryterium nr 8. Skuteczność obsługi administracyjnej oraz kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia (niebędącej nauczycielami akademickimi) podlega okresowej ocenie i ewaluacji.

Na Wydziale realizującym kształcenie na kierunku Leśnictwo funkcjonuje Rada Wydziałowa Samorządu Studentów, która reprezentuje wszystkich studentów Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa. Samorząd Studentów organizuje wiele projektów takich jak: Kortowski Mikołaj, Speed Friending, Uniwersytecka Akcja Krwiodawstwa i inne. Samorząd otrzymuje wsparcie finansowe, infrastrukturalne i organizacyjne od Uczelni. Przedstawiciele samorządu ściśle współpracują z władzami dziekańskimi kierunku. Przedstawiciele studenckcy wchodzi w skład wielu gremiów mających wpływ na Wydział i Uczelnię, między innymi działają w Senacie, Radzie Dziekańskiej, Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia i innych gremiach i zespołach.

System wsparcia realizowany na kierunku jest poddawany stałemu monitorowaniu i ewaluacji poszczególnych jego instrumentów i składowych. W ramach prowadzonych analiz studenci uczestniczą w regularnych ankietach dotyczących oceny pracy nauczycieli akademickich, jakości zajęć dydaktycznych, treści programowych oraz innych aspektów funkcjonowania systemu wsparcia. System monitoringu i ewaluacji obejmuje także rozmowy ze studentami oraz przedstawicielami samorządu studenckiego. Należy zaznaczyć, że Władze Wydziału i kadra dydaktyczna charakteryzują się indywidualnym podejściem do studentów, co sprzyja otwartości oraz eliminacji potencjalnych barier komunikacyjnych. Dzięki temu studenci zyskują szerokie możliwości współuczestniczenia w podejmowaniu decyzji dotyczących kluczowych kwestii związanych z kierunkiem i funkcjonowaniem Wydziału. Wyniki prowadzonych badań są opracowywane w formie raportu, który stanowi podsumowanie uzyskanych danych i służy jako baza do wdrażania działań doskonalących oraz naprawczych.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

System wsparcia funkcjonujący na kierunku leśnictwo opiera się na instrumentach dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb studentów. Uwzględnia on zróżnicowane formy wsparcia. Studenci mają dostęp do rozwiązań promujących rozwój o charakterze praktycznym oraz inicjatyw motywujących do osiągania wysokich wyników w procesie uczenia się. System zakłada indywidualne podejście do studentów, w tym wsparcie dla osób wyróżniających się wynikami naukowymi i innymi sukcesami oraz dla tych, którzy znajdują się w trudnej sytuacji życiowej, w tym dla studentów z niepełnosprawnościami. Funkcjonowanie systemu obejmuje przejrzysty mechanizm składania skarg i wniosków, a także działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów. Wdrożono w nim także instrumenty prewencyjne oraz antymobbingowe, mające na celu eliminowanie sytuacji mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia lub bezpieczeństwa społeczności akademickiej. Kadra administracyjna dysponuje odpowiednimi kwalifikacjami i efektywnie wspiera studentów w rozwiązywaniu spraw związanych z procesem kształcenia. Samorząd studencki oraz organizacje studenckie otrzymują niezbędne wsparcie w realizacji swoich działań. System wsparcia oraz proces kształcenia podlegają stałemu monitorowaniu, a wyniki tych analiz są wykorzystywane do wprowadzania usprawnień, które podnoszą jakość kształcenia i funkcjonowania systemu wsparcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Publiczny dostęp do informacji na kierunku leśnictwo zapewniany jest w ramach rozbudowanych witryn Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, portalu Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa, Biuletynu Informacji Publicznej oraz mediów społecznościowych. Informacje prezentowane w ramach systemu są aktualne i kompletne, a co za tym idzie są zgodne z potrzebami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, między innymi studentów, pracowników Uczelni, kandydatów na studia, przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego i innych. Dostęp do informacji przygotowany jest w taki sposób, aby można było skorzystać z zasobów niezależnie od miejsca, czasu oraz wykorzystywanego sprzętu i oprogramowania. Informacje prezentowane w publicznym dostępie do informacji opracowane są w przejrzysty i czytelny sposób, co bezpośrednio oddziałuje na komfort interesariuszy i osób korzystających z systemu.

Dokumentacja i informacje zawarte w ramach publicznego dostępu do informacji, zawierają między innymi cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i

oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się. System dostępu do informacji podlega bieżącemu monitorowaniu poprzez poszczególne działy i jednostki odpowiedzialne za konkretne sekcje publicznego dostępu do informacji. W ramach funkcjonowania wydziałowej strony internetowej, pracownicy dziekanatu i innych jednostek umieszczają tam wszystkie bieżące informacje potrzebne studentom do prawidłowej realizacji procesu kształcenia pod kątem administracyjnym. Za bieżącą obsługę techniczną strony internetowej odpowiadają również pracownicy Centrum Marketingu i Mediów

Publiczny dostęp do informacji podlega przeglądowi, weryfikacji i ocenie przez pracowników Uczelni. Monitoring polega na kontrolowaniu, czy materiały zamieszczane na witrynach są prawidłowe, aktualne i kompletne z perspektywy obowiązujących standardów i stanu faktycznego. Dodatkowo, interesariusze mogą zgłosić swoje uwagi bezpośrednio do pracowników dziekanatu lub w ramach rozmów i spotkań z przedstawicielami uczelni. Pracownicy uczelni bardzo sumiennie przykładają się do aktualności i kompletności treści prezentowanych w systemie publicznego dostępu do informacji.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Publiczny dostęp do informacji o Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim, Wydziale Rolnictwa i Leśnictwa oraz ocenianym kierunku leśnictwo jest realizowany zgodnie ze standardami przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii. Stosowane ścieżki przekazywania informacji są zróżnicowane, a informacje zawarte w ich ramach są aktualne, kompletne i zgodne z potrzebami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Zapewniona jest czytelność prezentowanych materiałów i informacji. Wszystkie podawane informacje są aktualizowane, a sposób ich prezentacji podlega ocenie i doskonaleniu przez poszczególne jednostki uczelniane. Poszczególni pracownicy jednostek wydziałowych i uczelnianych przykładają najwyższą uwagę, aby na stronie znajdowały się wszystkie niezbędne i aktualne informacje dla wszystkich interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, w tym kandydatów, studentów, studentów zagranicznych, pracowników, środowiska akademickiego Uczelni i spoza Uczelni oraz otoczenia społeczno-gospodarczego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Polityka jakości realizowana jest w ramach funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK), który obejmuje wszystkie elementy związane z jakością kształcenia. Strukturę i zasady funkcjonowania WSZJK określa zarządzenie Nr 58/2024 Rektora UWM w Olsztynie z dn. 1 lipca 2024 r. Za wprowadzenie i sprawne funkcjonowanie Systemu odpowiedzialni są odpowiednio: prorektor właściwy ds. kształcenia oraz kierownik jednostki organizacyjnej. Podstawowym założeniem WSZJK jest rozwój procesu dydaktycznego, poprzez doskonalenie jakości kształcenia z uwzględnieniem krajowych i międzynarodowych wzorców i standardów kształcenia. Za priorytetowe w polityce jakości uznaje się m.in. działania w zakresie monitorowania i weryfikacji efektów uczenia się, ewaluację i doskonalenie efektywności Systemu, przeprowadzanie samooceny funkcjonowania jednostki, powiązanie kształcenia z potrzebami społecznymi i gospodarczymi kraju oraz regionu, zapewnienie powiązania dydaktyki z badaniami naukowymi, upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie, zwiększanie podmiotowości studentów i doktorantów w procesie kształcenia, podnoszenie jakości procesu dydaktycznego poprzez doskonalenie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich, podnoszenie prestiżu, atrakcyjności oraz konkurencyjności Uniwersytetu na krajowym i zagranicznym rynku edukacyjnym. Zgodnie z założeniami Systemu analizie i ocenie poddawane są wszystkie elementy procesu dydaktycznego, w tym m.in. dobór i jakość kadry, opracowywanie, monitorowanie i aktualizacja programów studiów i innych form kształcenia, internacjonalizacja programów studiów. Strukturę Systemu tworzą: (1) Uczelniany Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, który koordynuje działania związane z wprowadzeniem i funkcjonowaniem Systemu w Uniwersytecie, powoływany decyzją Rektora; (2) Zespoły ds. zapewniania jakości kształcenia, powoływane decyzją kierownika jednostki organizacyjnej; (3) Zespół ds. Zarządzania Jakością Kształcenia, funkcjonujący w strukturze biura właściwego ds. kształcenia. (4) Organy i zespoły opiniodawczo-doradcze Uniwersytetu (Senat, Administrator Programów Studiów, Rada Edukacyjna, Kolegium Rektorskie); (5) jednostki administracyjne Uniwersytetu, które w zakresie działalności realizują działania projakościowe (m.in. biuro właściwe ds. analiz strategicznych).

Na poziomie jednostek organizacyjnych (Wydziału) działania związane z oceną, doskonaleniem i weryfikacją efektów uczenia się koordynuje Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, powoływany decyzją kierownika jednostki organizacyjnej. W jego skład wchodzi: przewodniczący, przedstawiciele nauczycieli akademickich, przedstawiciel studentów oraz dodatkowi członkowie, jeśli istnieje taka potrzeba. Obecnie Zespół liczy 5 osób, w tym jest przedstawiciel studentów kierunku leśnictwo. Organy opiniodawczo-doradcze Wydziału to: Wydziałowa Rada Edukacyjna, Rada Naukowa Dyscypliny, Rada Dziekańska oraz Społeczna Rada Konsultacyjna (SRK).

Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia analizuje wyniki badań prowadzonych w oparciu o procedury związane z zapewnianiem jakości kształcenia takie jak m.in.: opracowanie, monitorowanie i aktualizacja programów kształcenia, zasady postępowania w zakresie korzystania z zasobów nauki oraz środków wsparcia studentów, postępowanie w zakresie funkcjonowania systemu informacyjnego i publikowania informacji, przygotowanie pracy dyplomowej oraz złożenie egzaminu

dyplomowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia, poprawność przenoszenia osiągnięć z przedmiotu zaliczonego na tym samym lub innym kierunku UWM lub w innej uczelni, prowadzenie i dokumentowanie hospitacji zajęć dydaktycznych, badania ankietowe pracodawców o absolwentach i badania ankietowe absolwentów, wybór zakresu kształcenia, tematów prac dyplomowych oraz zajęć fakultatywnych na studiach pierwszego i drugiego stopnia, postępowania w sprawach spornych i problemowych w zakresie kształcenia, kontrola pomieszczeń dydaktycznych, zasady postępowania w zakresie realizacji praktyk studenckich, weryfikacja i ewaluacja efektów uczenia się, ocena jakości prac dyplomowych, czy też dobór kadry dydaktycznej do procesu kształcenia.

Bezpośrednią kontrolę nad programem studiów sprawuje Wydziałowa Rada Edukacyjna, w ramach której funkcjonuje kilka Podkomisji kierunkowych, w przypadku kierunku Leśnictwo jest to Podkomisja ds. kierunku Leśnictwo. W skład tej podkomisji wchodzi nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku leśnictwo, w tym przewodniczący, 3 nauczycieli akademickich i jeden przedstawiciel studentów. Podkomisja zajmuje się zarówno monitorowaniem programu studiów jak również działaniami na rzecz doskonalenia programu studiów. Do podstawowych obowiązków podkomisji należy: coroczna weryfikacja pod kątem zgodności z profilem kształcenia, badawczym i dydaktycznym tematów prac dyplomowych; dyskusja nad efektami uczenia się oraz sylabusami; dostosowanie efektów uczenia się z KRK na PRK; opiniowanie nowych i zaktualizowanych procedur związanych z procesem kształcenia; dyskusja nad zmianami w ofercie kształcenia na wydziale.

W monitorowaniu jakości kształcenia odgrywają także znaczącą rolę pełnomocnicy i koordynatorzy powołani przez Dziekana, m.in. powołano: pełnomocnika Dziekana ds. Programu ERASMUS+, koordynatora Wydziałowego Obiegu Informacji, pełnomocnika Dziekana ds. Kół Naukowych, pełnomocnik Dziekana – Wydziałowy Opiekun studentów niepełnosprawnych, pełnomocnika Dziekana ds. umiędzynarodowienia wydziału, zastępcę Przewodniczącej Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej do spraw Nauczycieli Akademickich.

Zasady projektowania nowych programów kształcenia oraz zasady modyfikacji programów kształcenia już realizowanych na Wydziale reguluje Uchwała Nr 428 Senatu UWM w Olsztynie z dnia 24 listopada 2023 r. roku w sprawie zasad opracowywania programów studiów wyższych oraz programów kształcenia w szkołach doktorskich. Na poziomie Wydziału kwestie te reguluje procedura WSZJK-PS-RiL-3, która zawiera szczegółowe opisy postępowania w zakresie opracowywania, monitorowania i aktualizacji programów studiów. Zgodnie z tą procedurą wniosek kierowany do Dziekana o utworzenie studiów na danym kierunku może złożyć pracownik lub grupa pracowników Wydziału. W przypadku nowych zakresów kształcenia wniosek taki może złożyć również grupa studentów Wydziału. W obu przypadkach wniosek powinien zawierać opis koncepcji kształcenia, uzasadnienie utworzenia studiów/zakresu kształcenia wraz z analizą zapotrzebowania rynku pracy, opis zakładanych efektów uczenia się oraz analizę możliwości uruchomienia kształcenia w kontekście realizowanej polityki jakości. Dziekan, po konsultacji z Radą Dziekańską, podejmuje decyzję dotyczącą kontynuacji prac związanych z dalszym przygotowaniem wniosku lub o jego odrzuceniu. Wniosek opiniuje Wydziałowa Rada Edukacyjna oraz Wydziałowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, Rada Naukowa Dyscypliny oraz Społeczna Rada Konsultacyjna. Decyzję ostateczną w sprawie zatwierdzenia wniosku i przekazania go do kolejnego etapu – weryfikacji, analizy i oceny przez Radę Edukacyjną - podejmuje Dziekan w porozumieniu z Radą Dziekańską. Dziekan składa wniosek o utworzenie studiów na kierunku, poziomie i profilu kształcenia do prorektora ds. kształcenia zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 1 zarządzenia nr 61/2024 Rektora UWM w Olsztynie z dnia 1 lipca 2024 roku w sprawie procedury zmiany oferty kształcenia studiów wyższych oraz zmian w programach studiów. Decyzja o uruchomieniu nowego kierunku, czy zakresu kształcenia jest szczegółowo weryfikowana na poziomie

Uczelni pod kątem doskonalenia oferty dydaktycznej dla aktualnych i przyszłych potrzeb regionalnego i krajowego otoczenia społeczno-gospodarczego oraz możliwości świadczenia wysokiej kultury jakości kształcenia. Ważną kwestią jest również prowadzenie monitoringu i weryfikacji kierunków/zakresów kształcenia pod kątem zasadności ich funkcjonowania w ofercie dydaktycznej.

Analiza protokołów Wydziałowej Rady Edukacji wskazuje, że na kierunku leśnictwo ostatnie znaczne zmiany w programie studiów miały miejsce w 2021 r. i były spowodowane poprzednią wizytacją ekspertów PKA. Zmiany te miały na celu dostosowanie programu do rekomendacji zawartych w raporcie z wizytacji, głównie mające na celu ściślejsze związanie treści kierunku z dyscypliną nauki leśnej. Do najistotniejszych dokonanych wówczas zmian programu studiów należy zaliczyć m.in. przeprowadzenie szczegółowej analizy efektów uczenia się i dokonanie zmian w sformułowaniach efektów uczenia się określonych dla poszczególnych zajęć/modułów zajęć w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, wprowadzenie do programu nowych zajęć (np. *zarządzanie gospodarstwem leśnym, geodezja leśna z geomatyką*), które odpowiadają aktualnym potrzebom branży leśnej oraz usunięcie zajęć *mezoklimat lasu*, uwzględnienie w planie studiów ćwiczeń terenowych, określając dla tych zajęć treści merytoryczne, uzupełnienie treści wykładów o najnowsze badania dotyczące zmian klimatycznych oraz ich wpływu na lasy, w tym zagadnienia związane z adaptacją do zmian klimatycznych, wyeliminowanie powtarzających się treści w takich zajęciach jak: *biologiczne metody ochrony drzew, ochrona lasu, entomologia leśna, fitopatologia leśna, gradacje szkodników leśnych, meteorologia i klimatologia leśna; drzewo-drzewostan-ekosystem, ekologia lasu naturalnego, ekologia, ekologiczne podstawy hodowli lasu*. Dokonane zmiany należy ocenić bardzo pozytywnie. W 2021 r. Wydziałowa Rada Edukacji pracowała także nad programem studiów drugiego stopnia, przygotowując wniosek do PKA o uruchomienie tego kierunku. Zgodnie z przedłożonymi protokołami w 2023 r. analizowano i modyfikowano zagadnienia na egzamin dyplomowy. Systematycznie program studiów w zakresie realizowanych treści był modyfikowany także na skutek sugestii interesariuszy zewnętrznych, co szczegółowo opisano w kryterium 6 raportu. Niemniej jednak na podstawie wykazanych przez zespół oceniający PKA w kryterium 1 i 2 błędów w programie studiów należy stwierdzić, że zakres dokonywanych analiz był jednak zbyt skromny, m.in. z protokołów nie wynika, że przeprowadzono analizę zgodności efektów uczenia się kierunku z PRK, czy też, że ocenie poddano propozycję zajęć fakultatywnych. Z przedłożonych protokołów nie wynika także, że weryfikowano sylabusy zajęć. Co prawda w trakcie spotkania z osobami zajmującymi się polityką jakości na kierunku leśnictwo deklarowano, że systematycznie dokonuje się poprawności przygotowanych sylabusów, niemniej jednak znaczna liczba uchybień wykazana w kryterium 2, a dotycząca nieprawidłowo przygotowanych sylabusów i nawet ich braku, sugeruje, że ta ocena była przeprowadzona dość pobieżnie. Dodatkowo z analizy programu studiów wynika, że sami nauczyciele akademicy mają stosunkowo niewielką wiedzę na temat poprawności przygotowania dokumentacji dydaktycznej, w tym w szczególności sylabusów zajęć.

Uchwały Senatu regulują corocznie zasady rekrutacji na wszystkie kierunki studiów prowadzonych w Uczelni, w tym na kierunek leśnictwo. W uchwałach Senatu określa się warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów na studia pierwszego i drugiego stopnia kierunku leśnictwo. W kryterium 3 szczegółowo podano uchwały Senatu regulujące proces rekrutacji na oceniany kierunek studiów. W przypadku studiów pierwszego jak i drugiego stopnia stosowane zasady są jasne, przejrzyste i pozwalają na dobór odpowiednich kandydatów na studia.

Kwestie związane z oceną jakości programów studiów i zasad weryfikacji efektów uczenia się reguluje Zarządzenie Nr 62/2024 2024 Rektora UWM w Olsztynie z dn. 1 lipca 2024 r. w sprawie ramowych procedur: oceny jakości programów studiów oraz zasad weryfikacji efektów uczenia się. System

weryfikacji efektów uczenia się w toku studiów jest monitorowany w każdym roku akademickim i przebiega wieloetapowo. Głównymi narzędziami monitorowania jakości procesu dydaktycznego są badania jakości realizacji zajęć dydaktycznych określone Zarządzeniem Nr 59/2024 Rektora UWM w Olsztynie z dn. 1 lipca 2024 r. w sprawie określenia wzoru kwestionariusza ankiety oraz procedury przeprowadzania badań jakości realizacji zajęć dydaktycznych. Prowadzący zajęcia mogą zapoznać się z wynikami ankiet studenckich na indywidualnym koncie w systemie USOS. Prodziekan ds. studenckich opracowuje coroczny roczny raport z badania jakości realizacji zajęć dydaktycznych, który jest publikowany na stronie internetowej. Generalnie studenci kierunku dobrze oceniają program studiów. Najczęściej wskazują, że zbyt mało jest zajęć praktycznych, najbardziej są zadowoleni z realizacji zajęć typowo kierunkowych (np. *hodowla lasu, urządzanie lasu, dendrologia*), nieco mniej z zajęć ogólnych stanowiących wstęp do zajęć kierunkowych (np. *botanika*).

Weryfikacja efektów uczenia się ma miejsce na wszystkich etapach procesu kształcenia. Po zakończeniu roku akademickiego, przeprowadza się szczegółową analizę ocen końcowych uzyskanych ze wszystkich egzaminów (z uwzględnieniem zdawalności w poszczególnych terminach) oraz zajęć kończących się zaliczeniem. Kwestie te reguluje procedura weryfikacji i ewaluacji efektów uczenia się WRiL-18. Wyniki weryfikacji osiągnięcia poziomu efektów uczenia się poddawane są analizie ilościowej i jakościowej zgodnie ze schematem procesu weryfikacji i ewaluacji i dokumentowane są w karcie przedmiotu. Na podstawie przeprowadzonej analizy pozyskiwana jest wiedza na temat zdawalności egzaminów w ramach terminów przewidzianych Regulaminem studiów i rozkładu ocen uzyskanych z egzaminów i zaliczeń końcowych. Koordynator przedmiotu ocenia, czy zastosowane metody weryfikacji efektów uczenia się, były adekwatne i pozwoliły osiągnąć zamierzone efekty w każdym z obszarów: wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, a prodziekan ds. kształcenia dokonuje takiej oceny na poziomie całego toku studiów. Analiza rozkładu ocen zajęć realizowanych na ocenianym kierunku wskazuje na bardzo wysoki odsetek osób osiągających efekty uczenia się na wysokim i bardzo wysokim poziomie. Zespół oceniający PKA zwraca jednak uwagę, że za pomocą obowiązującej na Uczelni procedury nie można jednoznacznie ocenić, czy prace etapowe studentów weryfikują wszystkie efekty uczenia w stopniu odpowiednim do poziomu studiów, co zresztą potwierdziła ocena prac etapowych przeprowadzona przez ekspertów PKA, gdyż w jednym przypadku pytanie testowe weryfikujące wiedzę były zbyt proste, nie weryfikowały pogłębionej wiedzy.

Dbłość o jakość kształcenia ma miejsce zarówno na etapie przygotowywania przez studenta pracy dyplomowej (procedura wyboru zakresu kształcenia, tematów prac dyplomowych oraz zajęć fakultatywnych na studiach pierwszego i drugiego stopnia (procedura WSZJK-O-RiL-12), w trakcie egzaminu dyplomowego, którego zasady zapisano w Regulaminie studiów i wydziałowej procedurze dyplomowania WSZJK-PD-RiL-6, a także po zakończeniu procesu dyplomowania - procedura oceny jakości prac dyplomowych WSZJK-O-RiL-20. Zespół oceniający PKA zapoznał się z wynikami oceny prac dyplomowych na kierunku leśnictwo. Ocena ta wykazała, że zdarzają się niedociągnięcia dotyczące struktury prac dyplomowych, czy też sytuacje zawyżania ocen. Nawet wykazano, że treść jednej pracy jest tylko częściowo zgodna z tematem. Komisja także zauważyła, że w tytułach prac nadużywane jest słowo projekt, podczas gdy praca ma charakter empiryczny. Na podstawie stwierdzonych uchybień wnioskowano o zmodyfikowanie i uszczegółowienie procedury przygotowania prac dyplomowych. Ocena prac dyplomowych dokonana przez zespół oceniający PKA w zasadzie pokrywa się z wnioskami oceny dokonanej przez Komisję uczelnianą. W związku z tym należy stwierdzić, że w tym przypadku wewnętrzny system jakości kształcenia zadziałał poprawnie.

Ważną formą weryfikacji jakości kształcenia na Wydziale są hospitacje prowadzone zgodnie z wydziałową procedurą WSZJK-A-RiL-9. Zajęcia realizowane przez nauczycieli akademickich

hospitowane są raz na 4 lata, natomiast zajęcia realizowane przez doktorantów są hospitowane w każdym roku akademickim. Uzyskanie przez nauczyciela akademickiego negatywnej oceny w ramach systemu badań ankietowych „Jakość realizacji zajęć dydaktycznych” lub pisemna skarga studentów na jakość prowadzonych zajęć dydaktycznych, skutkuje automatycznym umieszczeniem nauczyciela akademickiego w wydziałowym harmonogramie hospitacji zajęć dydaktycznych. Sprawozdania roczne z hospitacji zajęć dydaktycznych zamieszczane są na stronie internetowej. W trakcie hospitacji ocenie poddawana jest m.in. konstrukcja prowadzonych zajęć, przygotowanie merytoryczne prowadzącego, trafność doboru metod nauczania, sposób określenia celu dydaktycznego, czy przyjęte na zajęciach efekty kształcenia były zgodne z efektami kształcenia założonymi w sylabusie (zwraca się uwagę na konieczność poprawienia użytych w arkuszu hospitacji sformułowań, powinno być - efekty uczenia się), czy podczas zajęć hospitowany wykazał się umiejętnością aktywizacji studentów, komunikatywność i umiejętność nawiązania kontaktu ze studentem). Generalnie w protokole hospitacji zajęć ujęto oceny wszystkich najważniejszych aspektów nauczania i w związku z tym na jego podstawie można wydać miarodajną ocenę. W roku akademickim na kierunku leśnictwo przeprowadzono hospitację 8 zajęć dydaktycznych, w tym 2 wykładów i 6 ćwiczeń. Wszystkie zajęcia oceniono bardzo pozytywnie.

Założeniem badań ankietowych jest pozyskanie informacji o losach zawodowych absolwentów oraz opinii na temat wykorzystania i przydatności w karierze zawodowej zdobytej wiedzy, uzyskanych umiejętności i kompetencji, a także pozyskanie informacji na temat kompetencji, które z perspektywy i doświadczenia zawodowego absolwentów, powinny być rozwijane podczas toku studiów. Jeśli wyniki badań ankietowych wskazują na potrzebę wprowadzenia zmian w programie studiów, uruchamiany jest dalszy tok postępowania w tym zakresie. Monitorowanie losów absolwentów w sposób formalny, prowadzony przez Uczelnię nie przynosi efektów, ze względu na zbyt niski zwrot ankiet. Dlatego na kierunku leśnictwo, informacje w tym zakresie pozyskiwane są drogą nieformalną od interesariuszy wewnętrznych (od promotorów) lub zewnętrznych (pracodawcy – najczęściej Lasy Państwowe), jak również wprowadzono dodatkowe badania ankietowe wśród studentów ostatniego semestru studiów pierwszego i drugiego stopnia. Zespołowi oceniającemu PKA udostępniono wyniki tych badań. Ankietowano 46 studentów studiów pierwszego stopnia i 19 studiów drugiego stopnia. Większość studentów (ok. 70%) pozytywnie wypowiadała się na temat programu studiów i przydatności treści kształcenia, a najbardziej studenci byli zadowoleni ze współpracy z promotorem pracy dyplomowej (73% odpowiedzi tak i raczej tak w przypadku studiów pierwszego stopnia i 79% w przypadku studiów drugiego stopnia). W ankiecie w pytaniach otwartych pozyskano opinię na temat najbardziej przydatnych treści w pracy zawodowej oraz na temat powtarzających się treści. Należy bardzo pozytywnie ocenić przeprowadzenie tej ankiety, gdyż pozyskano interesujące wyniki, które mogą przyczynić się do podniesienia jakości kształcenia na kierunku.

Zarządzenie Nr 83/2024 Rektora UWM w Olsztynie reguluje również zasady i zakres badania opinii pracodawców o absolwentach. Analiza szczegółowych wyników uzyskanych na podstawie badania ankietowego pozwala poznać opinię środowiska pracodawców na temat oczekiwań względem absolwentów kierunku, dotychczasowych doświadczeń związanych z ich zatrudnieniem, a także możliwych form współpracy z Uniwersytetem w zakresie przygotowania absolwenta do podjęcia pracy. Ponadto proces monitorowania obejmuje również przebieg i wyniki zaliczenia praktyk studenckich. Istotnym elementem procesu dydaktycznego, poddawanym analizie i ocenie, jest właściwy dobór i jakość kadry realizującej wykłady i sprawującej opiekę naukową nad dyplomantem. Zasady te określa funkcjonujący na Wydziale tryb postępowania w zakresie doboru i zapewnienia jakości kadry

(Wydziałowa Księga Zapewniania Jakości Kształcenia). W 2024 r. opracowano procedurę postępowania w zakresie doboru i zapewnienia jakości kadry realizującej proces dydaktyczny.

Zgodnie z polityką jakości kształcenia UWM w Olsztynie, każdego roku Wydziałowe Zespoły ds. Zapewniania Jakości Kształcenia sporządzają szczegółową kartę samooceny Wydziałów w obszarze dydaktyki (Zarządzenie nr 85/2019 Rektora UWM w Olsztynie z dn. 14 października 2019 r.). Kluczową częścią samooceny jest analiza typu SWOT, której wyniki są wykorzystywane w celu oceny skuteczności i przydatności działań określonych w Wewnętrznym Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia. Na podstawie Kart samoceny poszczególnych wydziałów Uczelniany Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz Zespół ds. Zarządzania Jakością Kształcenia Biura ds. Kształcenia opracowuje corocznie raport oraz zalecenia i rekomendacje co do optymalizacji/usprawnienia/poprawienia procesu kształcenia na dany rok akademicki. Raporty publikowane są na stronie internetowej Uczelni. Karta samooceny jednostki zamieszczana jest na stronie internetowej Wydziału w zakładce Kształcenie.

Nauczyciele akademicki oraz studenci jako interesariusze wewnętrzni mają wpływ na kształt programu studiów, co odbywa się przy wykorzystaniu różnych mechanizmów. Nauczyciele biorą udział w pracach Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz w Wydziałowej Radzie Edukacji. Mogą też zgłaszać swoje uwagi do programu bezpośrednio do przełożonych oraz na bieżąco modyfikują treści kształcenia. Przedstawiciel studentów kierunku leśnictwa jest także w Wydziałowym Zespole ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz w Wydziałowej Radzie Edukacji, Podkomisji ds. Leśnictwa. Studenci mają możliwości corocznej oceny zajęć oraz wyrażeniu opinii na temat ich prowadzenia poprzez wypełnienie ankiety. Wyniki ankiet są analizowane w miarę możliwości wykorzystywane do modyfikacji programów zajęć oraz sposobu ich realizacji i zaliczania. Interesariusze zewnętrzni reprezentowani przez funkcjonującą przy Wydziale Społeczną Radę Konsultacyjną odgrywają bardzo dużą rolę w projektowaniu i dokonywaniu zmian programów studiów, co zostało szczegółowo omówione w kryterium 6. Bardzo dobrą płaszczyznę do współpracy z interesariuszami zewnętrznymi Wydział wypracował w trakcie nieformalnych spotkań. Bardzo duże znaczenie ma głos doradczy przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, którzy prowadzą zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku. W dużej mierze to oni inicjują zmiany programu studiów. Grupa ta jest szczególnie aktywna i szkoda, że są oni zatrudnieni jedynie na podstawie umów cywilno-prawnych.

Kierunek leśnictwo nie jest poddawany cyklicznej ocenie zewnętrznej innej niż ta dokonywana przez PKA. Wyniki ocen formułowane przez PKA są przedmiotem dyskusji i w większości są wykorzystywane w procesie doskonalenia procesu kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

W Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie polityka jakości w ramach funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w sposób przejrzysty i uporządkowany określa postępowanie dotyczące projektowania, zatwierdzania, monitorowania, oceny i doskonalenia programów studiów. Wyznaczone zostały osoby i zespoły osób sprawujące nadzór nad kierunkiem

leśnictwo. Zapewniony jest udział kadry akademickiej oraz studentów w powyższym procesie. Sięga się także po opinie interesariuszy zewnętrznych, w tym absolwentów oraz przedstawicieli pracodawców dotyczące programu studiów oraz oceny przygotowania studentów i absolwentów kierunku do działalności zawodowej. Program studiów jest systematycznie monitorowany a uzyskane wyniki są w przeważającej mierze wykorzystywane do jego doskonalenia. Niemniej jednak niektóre aspekty programu są analizowane mało wnikliwie (m.in. efekty uczenia się, harmonogram realizacji programu studiów, sylabusy zajęć), co nie pozwoliło na zidentyfikowanie niektórych uchybień popełnionych w konstrukcji programu studiów i być może niektóre z tych błędów były spowodowane niewystarczającą wiedzą nauczycieli akademickich. Podejmuje się także systematyczne działania umożliwiające ocenę realizacji programu studiów oraz przyjętych sposobów weryfikacji osiąganych przez studentów efektów uczenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć. Pomimo wskazania błędów na etapie monitorowania programu studiów stwierdzić należy, że wnioski wynikające z oceny programu studiów są wykorzystywane w procesie doskonalenia jakości kształcenia. Sprawozdania z funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia są corocznie publikowane na stronie internetowej Uczelni. Kierunek poddawany jest cyklicznej ocenie zewnętrznej jedynie przez PKA.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Rekomenduje się formalną poprawę arkusza hospitacji zajęć dydaktycznych i poprawę błędnie użytych sformułowań (efekty kształcenia)

Zalecenia

Zaleca się:

1. zintensyfikowanie prac Wydziałowej Rady Edukacji, w taki sposób, aby systematycznie i rzetelnie analizowała program studiów, w tym sylabusy zajęć i wprowadzała zmiany do programu studiów, które sprawią, że program ten będzie zgodny z ustaloną koncepcją kształcenia oraz z odpowiednimi aktami prawnymi (ustawą o szkolnictwie wyższym i rozporządzeniami w sprawie studiów i w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji);
2. przeprowadzenie szkolenia nauczycieli akademickich dotyczącego zasad konstruowania programu studiów, w tym w szczególności zasad formułowania efektów uczenia się dla kierunku i dla zajęć oraz zasad przygotowania kart zajęć, w tym w szczególności opisu treści kształcenia, weryfikacji poszczególnych efektów uczenia się, jak również szacowania nakładów pracy studenta.